

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา
ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา
ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มิถุนายน 2563
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION
OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN MAESUAI DISTRICT
CHIANGRAI PROVINCE, CHIANGRAI PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

June 2020

Copyright 2020 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา

ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ของ จุฑารัตน์ เพ็ชรแสนงาม

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ดร. ธารัตน์ มาลัยแก้ว)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมบัติ นพรัถ)

เรื่อง:	การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	จุฑารัตน์ เพ็ชรแสงงาม, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2562
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. น้ำฝน กันมา
คำสำคัญ	การบริหารงานวิชาการ, การศึกษาปฐมวัย, ผู้บริหารสถานศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย จำนวน 127 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ โดยใช้ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นชั้นในการแบ่งและคำนวณหาสัดส่วนของของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าระหว่าง 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe' ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ รองลงมา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามระยะเวลาปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Title: THE ACADEMIC ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION
OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN MAESUAI DISTRICT
CHIANGRAI PROVINCE, CHIANGRAI PRIMARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 2

Author: Jutarat Petsanngam, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of
Phayao, 2019

Advisor: Assistant Professor Dr. Namfon Gunma

Keyword Academic Administration, Early childhood education, School administrators

ABSTRACT

The purposes of the independent study were to explore the state on early childhood academic administration of school administrators in Mae Suai District, Chiang Rai Province and to compare the academic administration in early childhood of school administrators in Mae Suai district, Chiang Rai Province classified by age, educational level, and work duration. The sample consisted of 127 educational personnel in Mae Suai District, Chiang Rai province by stratified random sampling using the Center for Educational Quality Development Network to divide and find out the proportion of school administrators and the teachers in early childhood school. The instrument used in this study was a 5 level rating scale questionnaire by Index of item-objective congruence was between 0.67–1.00. The reliability used of Cronbach's alpha coefficient with the value 0.89. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and the one-way analysis of variance and a pair differences test by Scheffe' method. The independent study found that. 1. The overall of school administrators' early childhood academic administration in Mae Suai District, Chiang Rai Province under the office of Chiang Rai primary educational service area 2 were at medium level. When each aspect was considered, the measurement and evaluation of development was the highest average, followed by the curriculum development and application, learning media development, and educational supervision, respectively. The aspect on learning configuration was lowest. 2. The finding on comparison of the academic administration in early childhood of school administrators in Mae Suai district, Chiang Rai Province under the office of Chiang Rai primary educational service area 2 classified by age found that the educational personnel with different ages had the different opinions towards the academic administration in early childhood of school administrators in terms of educational supervision and learning media development at the statistical significance level of .05. The data classified by education level found that the opinion of educational personnel with different levels towards the academic administration in early childhood of school administrators was not different. The aspect of work duration found that the educational personnel with different work duration had the different opinions towards the academic administration in early childhood of school administrators in terms of the curriculum development and application and educational supervision at the statistical significance level of .05

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน ก้นมา อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี จนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสำเร็จ สมบูรณ์ได้ รวมไปถึงวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ที่ให้โอกาสทางการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ นายจรัญ แจ่มณี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตร การบริหารการศึกษา มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา ดร.สุหัต จันทะสินธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไคร้ และ ดร.อุทัยทิพย์ จันดีวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านแสนเจริญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่กรุณาเป็น ผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาและพิจารณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้บริหาร ข้าราชการครู บุคลากรทางการศึกษา ในโรงเรียนอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ทุกท่านที่ให้ความ ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการศึกษาครั้งนี้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบคุณ ครอบครัวเพชรแสงงาม ที่คอยสนับสนุนทุนทรัพย์ ให้กำลังใจและอยู่ เบื้องหลังความสำเร็จในครั้งนี้

การทำวิจัยในครั้งนี้ คุณค่าและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ผู้ศึกษา ขอมอบเป็นสักการะแด่พระคุณบิดา มารดา ตลอดจนคุณบูรพาจารย์ที่เคยอบรมสั่งสอนวิชา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ให้แก่ผู้ศึกษามา ณ โอกาสนี้

จุฑารัตน์ เพ็ชรแสงงาม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย.....	9
บทที่ 2.....	10
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารสถานศึกษา.....	11
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	30
การบริหารวิชาการในระดับปฐมวัย.....	40
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	66

บทที่ 3.....	67
วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
บทที่ 4	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
บทที่ 5	101
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	101
สรุปผลการวิจัย	101
อภิปรายผลการวิจัย.....	104
ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม	116
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก รายงานผู้เชี่ยวชาญ.....	121
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	122
ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้อง	129
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	135
ประวัติผู้วิจัย	137

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงแนวคิดแต่ละยุคที่มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในยุคปัจจุบัน	34
ตาราง 2 แสดงตารางสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา.....	48
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	68
ตาราง 4 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงาน.....	73
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แยกเป็นรายด้าน	75
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	76
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้.....	77
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ	79
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา.....	81

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 82

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอ แม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ (n = 127) 84

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ (n = 127) 87

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามอายุ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยวิธีของ Scheffe' (n = 127) 88

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามอายุ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน (n = 127) 89

ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 127) 90

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 127).....92

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอ แม่สรวยจังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระยะการปฏิบัติงาน (n = 127) 93

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัด
เชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระยะ
การปฏิบัติงาน (n = 127).....97

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ
ผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามระยะการปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการ
นำหลักสูตรไปใช้ โดยวิธีของ Scheffe' (n = 127).....99

ตาราง 20 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย
ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามระยะการปฏิบัติงาน ด้านการนิเทศ
การศึกษา (n = 127)..... 100

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย.....66

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รวมถึงสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ดังนั้น การศึกษาจึงมีความสำคัญสูงสุดในการสร้างชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2546) และการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้น สิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ การศึกษา เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญของงามของบุคคลและสังคม การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพจะเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 18 ได้กำหนดการจัดการศึกษาปฐมวัยและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา โดยการจัดการศึกษาของโรงเรียนในภาครัฐและเอกชนมีการจัดการศึกษาในหลายระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ซึ่งทุกระดับมีความสำคัญสำหรับเด็กทุกระดับ แต่ระดับที่ให้ความสำคัญที่สุด คือการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย นอกจากนี้นโยบายและจุดเน้นการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ปี 2562 มีจุดเน้นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งเน้นความร่วมมือของรัฐ ท้องถิ่น เอกชน พ่อแม่และผู้ปกครอง ในการจัดศึกษาระดับปฐมวัย โดยมีจุดเน้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมทาง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และเพื่อจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เน้นการเรียนรู้แบบเล่น เรียนรู้อย่างมีความสุขและสร้างกิจกรรมเสริม ซึ่งนับว่าการศึกษาระดับปฐมวัยมีความสำคัญในการเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์ เพราะการจัดการศึกษาระดับนี้ เป็นการปูพื้นฐานชีวิตให้กับเด็กโดยมีเป้าหมายเพื่อกระตุ้นให้เด็กได้เจริญเติบโตและพัฒนาไปสู่รูปแบบของการพัฒนาเด็กปฐมวัยคือ การพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาพื้นฐานระดับแรก เพื่อวางรากฐานชีวิตของเด็กไทยให้เจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ มีพัฒนาการสมวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาบนพื้นฐานความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้กิจกรรมกระตุ้นและส่งเสริมพัฒนาการของสมองอย่างเต็มที่ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2552, หน้า 14) ซึ่งเด็กวัย 3-5 ปี เป็นวัยที่ร่างกายและสมองของเด็กกำลังเจริญเติบโต เด็กต้องการความรัก เอาใจใส่ ดูแลอย่างใกล้ชิด เด็กวัยนี้มีโอกาสจากการเรียนรู้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เล่น สำรวจ ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหาเลือกตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อ ความหมาย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ผู้ที่รับผิดชอบต้องอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ส่งเสริมให้เด็กสังเกต สำรวจ สร้างสรรค์และยิ่งเด็กมีความกระตือรือร้น ยิ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ผู้รับผิดชอบจึงต้องส่งเสริมสนับสนุนให้ความรัก ความเข้าใจ ความเอาใจใส่ เด็กวัยนี้เป็นพิเศษ เพราะจะเป็นพื้นฐานที่ช่วยเตรียมความพร้อมให้เด็กประสบความสำเร็จในการเรียนและในชีวิตของเด็กต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการดำเนินพัฒนาและประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 แทนหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ฉบับปัจจุบัน เป็นหลักสูตรแกนกลางที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น มีการกำหนดปรัชญาการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี มีหลักการที่ให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูเพื่อพัฒนาตนเองอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพจึงมีความเหมาะสมสำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย นำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบทของแต่ละหน่วยงาน การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการและวิธีการดำเนินการของแต่ละโรงเรียนที่จะนำหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ไปใช้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 หน้า 2-3)

ในการบริหารงานวิชาการจึงถือเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาในหน่วยงานใด งานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา ซึ่งผู้บริหารมีความต้องการให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ เพราะงานวิชาการเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย งานวิชาการก็มีความสำคัญเช่นกัน เพราะเป็นการปูพื้นฐานให้กับเด็กเพื่อพัฒนาส่งต่อให้ในระดับชั้นที่สูงต่อไป และเป็นการพัฒนาเตรียมความพร้อมทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้กับเด็กงานวิชาการปฐมวัยเป็นกระบวนการของความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหาร ครูปฐมวัย และผู้เรียนร่วมกันจัดการบริหารงานวิชาการ (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542, หน้า 68) ได้ให้

ขอขยายของการจัดการบริหารวิชาการที่จะต้องครอบคลุมถึงการศึกษาลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ การนำแผนการสอนไปใช้ การจัดและการผลิตสื่อ การจัดสภาพแวดล้อม การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน การนิเทศ และการประเมินความพร้อม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนของระดับปฐมวัยจะไม่เน้นการอ่านออกเขียนได้เหมือนในระดับชั้นประถมศึกษา แต่งานวิชาการวิชาการปฐมวัยจะมุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อมของเด็ก โดยเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรระดับปฐมวัยจะมุ่งเน้นการพัฒนาความพร้อมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา โดยบูรณาการผ่านการเล่นของผู้เรียนที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย และสอดคล้องกับการทำงานของสมองของผู้เรียน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับงานวิชาการในระดับปฐมวัยเท่าที่ควร งานวิชาการในระดับปฐมวัยก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่างานวิชาการในระดับอื่น ๆ เช่นกัน ดังนั้น จำเป็นต้องให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญของงานวิชาการระดับปฐมวัยและให้ผู้บริหารกับครูปฐมวัยได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยตามขยายงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการประเมินคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาปฐมวัยของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาที่อยู่ในระดับดี เพียงร้อยละ 34.14 (รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย, 2551, หน้า ๘) การจัดการศึกษาปฐมวัยที่ผ่านมา พบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางสมองอยู่ในขั้นวิกฤต (มัทนา ฉนวนพยัคฆ์, 2558) เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา และผู้บริหารยังขาดการจัดการหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสม ขาดการนำมาตามมาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสมไปใช้ ขาดกระบวนการผลิตและการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ขาดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 5) และบุคลากรในการสอนไม่เพียงพอ ครูผู้สอนในระดับปฐมวัย ส่วนใหญ่มักใช้ครูอัตราจ้างไม่ได้จบการศึกษาปฐมวัยหรือไม่ได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย (รายงานการติดตามการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. 2555-2559), 2556, หน้า 63)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในพื้นที่จังหวัดเชียงราย มีโรงเรียนในเขตพื้นที่รับผิดชอบจำนวนมากและครอบคลุมถึง 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่ลาว อำเภอพาน อำเภอ

ป่าแดด อำเภอแม่สรวย และอำเภอเวียงป่าเป้า แต่ละอำเภอมิบริบทที่ต่างกัน ในอำเภอแม่สรวย มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2, 2560) ซึ่งปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีปัญหาหลายประการ อาทิ บางอำเภอมีโรงเรียนที่ต้องดูแลมาก ทำให้ไม่ทั่วถึง โดยเฉพาะโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากสำนักงานเขตพื้นที่ ทำให้การประสานงานและการติดต่อสื่อสารล่าช้า มีทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ซึ่งโรงเรียนขนาดใหญ่ บางโรงเรียนมีการบริหารจัดการการศึกษาปฐมวัยที่ดี มีความพร้อมในด้านบุคลากร สื่อ เทคโนโลยี มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก ที่อยู่ในพื้นที่สูง ห่างไกลจากตัวจังหวัด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ไม่มีความพร้อมทั้งในเรื่องอาคารสถานที่ อุปกรณ์ครุภัณฑ์วัสดุและบุคลากร โดยเฉพาะในอำเภอแม่สรวย ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 บริหารจัดการศึกษาปฐมวัยได้ไม่เต็มที่และไม่สามารถให้บริการแก่สถานศึกษาและครูในพื้นที่อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ในภาพรวมการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยยังมีปัญหาที่ควรได้รับการปรับปรุงและแก้ไข ได้แก่ ปัญหาในการใช้หลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ในการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผลพัฒนาการ รวมทั้งพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู ไม่เข้าใจและไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาปฐมวัย และครอบครัวมีฐานะยากจน เนื่องจากเป็นชาติพันธุ์ จากปัญหาที่เกิดขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าการให้สถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบการศึกษาปฐมวัยฝ่ายเดียวไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพและเพียงพอควรกระจายความรับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับหน่วยงานอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วม อาทิ ท้องถิ่น ชุมชน ผู้ประกอบการทางสังคม หรือองค์กร ภาคเอกชนอื่น ฯลฯ อีกประการหนึ่ง คือการจัดการศึกษาในโรงเรียนส่วนใหญ่เน้นการจัดการศึกษา โดยเน้นครูเป็นศูนย์กลางและให้เด็กท่องจำ ทำให้การศึกษาไม่สนองตอบต่อการพัฒนาผู้เรียน โดยไม่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเตรียมความพร้อมทุกด้าน แก่เด็กอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่ยังมุ่งที่จะเร่งให้เด็กอ่านออก เขียนได้ จนถึงนี้ถึงความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัย (แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา, 2561, หน้า 17-20)

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัยที่รับผิดชอบงานการจัดการศึกษาปฐมวัย ได้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาและการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง การเตรียมพร้อมให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และเป็นอนาคตของชาติในวันข้างหน้า จึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ควรเป็นอย่างไร มีแนวทางใดในการพัฒนาการบริหารงานระดับปฐมวัยให้ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับสถานศึกษา ซึ่งผลการวิจัยจะเป็น

ประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในการวางแผนสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ การบูรณาการการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กและความสัมพันธ์ ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กปฐมวัยให้เหมาะสมและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย แตกต่างกัน
2. บุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย แตกต่างกัน
3. บุคลากรทางการศึกษาที่มีระยะเวลาปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาที่ใช้ในศึกษาในครั้งนี้ จะมุ่งศึกษาคือ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งได้ทำตารางสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วได้ข้อสรุป นำมากำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัย ดังตารางที่ 2 (หน้า 48) ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ
4. ด้านการนิเทศการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 50 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 140 คน รวม 190 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ปีการศึกษา 2562 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นชั้นในการแบ่ง และคำนวณหาสัดส่วน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 94 คน รวมทั้งสิ้น 127 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่
  - 1.1 อายุ
    - 1.1.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี
    - 1.1.2 อายุ 30-40 ปี
    - 1.1.3 อายุ 41-50 ปี
    - 1.1.4 อายุ 51 ปีขึ้นไป
  - 1.2 ระดับการศึกษา
    - 1.2.1 ระดับปริญญาตรี
    - 1.2.2 ระดับปริญญาโท
    - 1.2.3 ระดับปริญญาเอก
  - 1.3 ระยะเวลาปฏิบัติงาน
    - 1.3.1 น้อยกว่า 5 ปี
    - 1.3.2 5-10 ปี
    - 1.3.3 11-15 ปี
    - 1.3.4 16-20 ปี

1.3.5 21 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ตามขอบข่ายงานวิชาการจากตารางสังเคราะห์งานวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

- 2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 2.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 2.3 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ
- 2.4 ด้านการนิเทศการศึกษา
- 2.5 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

บุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ผู้บริหารและครูปฐมวัย ในอำเภอแม่สรวยจังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ครูปฐมวัย หมายถึง ครูผู้ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1-3 ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเป็นกระบวนการอย่างมีระบบ รวมทั้งพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อให้บุคคลและสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ในการบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามที่ตั้งไว้

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยและเป็นการเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

การบริหารวิชาการการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การบริหารงานตามแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ โดยมีขอบเขตของงาน

5 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้เหมาะสม มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา และหลักสูตรที่ใช้มุ่งเน้นให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูปฐมวัยเข้าร่วมอบรม สัมมนา และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ มีการปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม พร้อมทั้งจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ หมายถึง บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินพัฒนาการหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษา และมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานการศึกษา โดยประเมินตามสภาพจริงให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีในทุกด้าน และใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสังเกตการสนทนากับเด็ก จดบันทึกพฤติกรรม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก มีประเมินพัฒนาการของผู้เรียน เป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี เพื่อผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงและวางแผนและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาเครื่องมือการประเมินพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการศึกษา หมายถึง บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา มีกำหนดเป้าหมาย

การนิเทศภายใน ระดับปฐมวัยในสถานศึกษา และมีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่บุคลากรทางการศึกษา สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม

ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หมายถึง บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีความรู้เรื่องการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย จัดทำสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และจัดทำพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียนและเพียงพอต่อผู้เรียน สามารถใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและสถานศึกษาได้อย่างหลากหลาย รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอน เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้มีนโยบายการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาเห็นความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอน พัฒนางานด้านวิชาการในการผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนและมีจัดสรรงบประมาณและให้การสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยนี้ เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนางานบริหารวิชาการระดับปฐมวัย ด้านหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ การนิเทศการศึกษาและการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีศักยภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้า เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ดังนี้

การบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
3. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
4. ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

1. ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย
3. ปรัชญาหลักการศึกษาปฐมวัย
4. หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย
5. ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย

การบริหารวิชาการระดับปฐมวัย

1. ความหมายของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย
2. ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย
3. บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ
4. ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ
  - 4.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
  - 4.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
  - 4.3 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ
  - 4.4 ด้านการนิเทศการศึกษา
  - 4.5 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

การบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 6) ได้อธิบายถึงการบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานโดยมุ่งหวังให้ผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพของนักเรียนในระบบของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร คือ กลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาผู้เรียนได้ การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพย่อมเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน และส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียน กระบวนการบริหารจึงต้องมีการใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน โดยแผนนั้นเกิดจากการวางแผนแบบมีส่วนร่วม มีเป้าหมายที่ชัดเจน สอดคล้องกับสภาพของสถานศึกษาและมีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

นุชนาถ เทพนิล (2557, หน้า 18) ให้ความหมายการบริหาร หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์กร การนำและการควบคุม ซึ่งผู้บริหารต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

สินีนางู พรหมมี (2561, หน้า 11) ได้ให้ความหมายการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทักษะ ทฤษฎี และเทคนิคต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหาร และเป็นการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพให้แก่เยาวชนให้ได้รับการศึกษาอย่างครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งขอบข่ายในการบริหารมี 4 ด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ บริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานบริหารทั่วไป ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเป็นกระบวนการอย่างมีระบบ รวมทั้งพัฒนาพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อให้เป็นคนดีและสมาชิกที่ดีของสังคมและประเทศชาติ ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมีความสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามที่ตั้งไว้

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 7) ได้กล่าวถึงการบริหารสถานศึกษา ควรมีขอบเขตครอบคลุมงาน 6 งาน ได้แก่ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการ งานการเงินและพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ

ชุมชนทั้ง 6 งานมีเป้าหมายหลักร่วมกัน คือให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรโดยมีงานวิชาการเป็นหลัก ส่วนงานอื่นเป็นงานที่สนับสนุนส่งเสริมงานวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ทักษิณ จันทรัตน์บุปผา (2554, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญเพราะว่า สถานศึกษามีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา ให้กับเยาวชนและประชาชนของรัฐและเอกชน อย่างเป็นระบบตามที่ตั้งไว้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สินีนางู พรหมมิ (2561, หน้า 13) ให้ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้ประสบความสำเร็จนั้น 1) มีเทคนิค และเป้าหมายในการบริหารที่ชัดเจน 2) จัดระบบการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ 3) มีการรวบรวมและจัดระบบข้อมูล วางแผนและดำเนินการตามแผนอย่างมีระบบ 4) มีความรอบคอบเพื่อให้งานดำเนินไปได้ด้วยดี 5) มีการประเมินผลและติดตามผล เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น 6) การมุ่งเน้นให้สังคมมีส่วนร่วม และรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษา และ 7) จัดหาวิธีการในการทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 123) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาของนักการศึกษาไว้ดังนี้

1. บทบาทในการบริหารงานบุคคล เมื่อมีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการจากกระทรวงไปยังสถานศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาจะเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยจะเป็นการบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการ ความรับผิดชอบของผู้บริหารจะมากขึ้น ซึ่งนอกจากจะต้องบริหารจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดแล้ว จะต้องบริหารหน่วยงานให้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด เช่น การสรรหาบุคคล การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งหรือการให้ความดีความชอบ การดำเนินการทางวินัย ผู้บริหารจะต้องเป็นนักบริหารมืออาชีพทันสมัย และมีลีลาการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านและสังคมที่ดี (Good Governance) อันได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความรับผิดชอบ

2. บทบาทในการบริหารงบประมาณและการเงิน ผู้บริหารควรมีกระบวนการพิจารณางบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

2.1 การจัดทำงบประมาณ โดยสถานศึกษาเสนอเป้าหมายและความต้องการงบประมาณ ในขั้นตอนนี้ ผู้บริหารจะต้องทำแผนงบประมาณระยะปานกลาง 3 ปี ประกอบ

ด้วยการกำหนดเป้าหมาย จำนวนนักเรียนล่วงหน้า 3 ปี ประกอบด้วยการประมาณงบประมาณ การกำหนดวงเงินงบประมาณขั้นต่ำ (Based Line Budget) ที่ต้องการขอในแต่ละปี

2.2 การจัดสรรงบประมาณ ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณ โดยแบ่งออกเป็นงบลงทุนและงบดำเนินการงบรายหัว

2.3 การบริหารอย่างโปร่งใส มีประสิทธิภาพและได้ผลตามเป้าหมาย ทั้งงบลงทุน งบดำเนินการและงบรายหัว ทั้งนี้ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น

2.4 การติดตาม ตรวจสอบ และรายงาน ผู้บริหารต้องมีความสามารถสูงในการ ติดตามตรวจสอบและรายงานอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักเสมอว่า บทบาทของผู้บริหารในการบริหารงบประมาณและการเงินจะอยู่ภายใต้การบริหารในรูปแบบ คณะกรรมการเสมอ

3. บทบาทเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามี บทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ ส่งเสริมสนับสนุนอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาและ ดูแลให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาที่ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยสรุปได้ดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าและพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์เห็น ความสำคัญและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพทางการศึกษา

3.2 สร้างจิตสำนึกและความตระหนักในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาให้เกิดขึ้นแก่บุคลากรในสถานศึกษา

3.3 สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาการประกัน คุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา

3.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

3.5 เตรียมวางแผนและจัดทำระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา

3.6 การดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3.7 การตรวจสอบและติดตาม การสร้างเครื่องมือในการประเมินการดำเนินการ ประเมินการวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานการประเมินตนเอง

3.8 การรับการประเมินภายนอก ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญคือ เป็นแกนนำในการ เตรียมการหรือวางแผนให้สถานศึกษาพร้อมรับการประเมิน เป็นผู้ประสานงานและผู้อำนวยการ ความสะดวก เป็นผู้ชี้แจงทำความเข้าใจหรือให้ข้อมูลสารสนเทศเพิ่มเติม แก่คณะผู้ประเมิน ภายนอกเป็นผู้ตรวจสอบและลงนามรับทราบในการรายงานการประเมินของคณะผู้ประเมิน ภายนอก และนำผลการประเมินภายนอกไปปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4. บทบาทในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนครู ซึ่งเป็นบุคลากรหลักและมีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดการเรียนรู้ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดังนี้

- 4.1 สนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
- 4.2 การพัฒนาหลักสูตร
- 4.3 การจัดหาแหล่งการเรียนรู้
- 4.4 การวิจัยในชั้นเรียน
- 4.5 การจัดหาสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้
- 4.6 การจัดทำงบประมาณสนับสนุน
- 4.7 การเผยแพร่ผลงาน
- 4.8 การให้ขวัญกำลังใจ
- 4.9 บทบาทในการสนับสนุนการนิเทศการจัดการเรียนการสอน
- 4.10 บทบาทในการกำกับ ติดตาม และประเมินผล
5. บทบาทในการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารมีบทบาท ดังนี้
  - 5.1 การพัฒนาครูให้สามารถปฏิบัติงานปฏิรูปการเรียนรู้
  - 5.2 การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู
  - 5.3 การพัฒนาความก้าวหน้าของครู

ธีระ รุญเจริญ (2550, หน้า 69-70) ได้กำหนดกฎเกณฑ์บทบาทหน้าที่ด้านงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ไว้ดังนี้

1. การเป็นผู้นำทางวิชาการ
2. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก
4. การประสานความสัมพันธ์
5. การส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากร
6. การสร้างแรงจูงใจ
7. การประเมินผล
8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา
9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
10. การส่งเสริมเทคโนโลยี

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 12-13) กล่าวว่า ผู้บริหารถือว่าเป็นเสาหลักของการบริหารสถานศึกษา หลักการบริหารสถานศึกษา คือ การมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีเทคนิควิธีการบริหาร รวมทั้งการวัดและการประเมินผล ผู้บริหารต้องมีเทคนิควิธีการ และทักษะของการบริหารงานบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามี อยู่ 17 บทบาท คือ

1. ผู้กำหนดทิศทาง
2. ผู้กระตุ้นความเป็นผู้นำ
3. ผู้วางแผน
4. ผู้ตัดสินใจ
5. นักจัดองค์การ
6. ผู้จัดการเปลี่ยนแปลง
7. ผู้ประสานงาน
8. ผู้สื่อสาร
9. ผู้แก้ความขัดแย้ง
10. ผู้แก้ปัญหา
11. ผู้จัดระบบงาน
12. ผู้บริหารการเรียนการสอน
13. ผู้บริหารงานบุคคล
14. ผู้บริหารทรัพยากร
15. ผู้ประเมินผล
16. ประธานในพิธี
17. ผู้สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

หลักเกณฑ์และวิธีการการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ราชกิจจานุเบกษา (2550, หน้า 29-34) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 มาตรา 5 และมาตรา 3 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในอำนาจหน้าที่ของตนแล้วแต่กรณี ดังต่อไปนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ

การบริหารงานวิชาการ มุ่งให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการ โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว สอดคล้องกันกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยที่เกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน และท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น
2. เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
3. เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้อันสนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่นโดยยึดที่ผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ
4. เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง

ขอบข่ายภารกิจ

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

แนวทางการบริหารงานวิชาการ

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการศึกษาการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 สาระแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชน และท้องถิ่น การจัดทำ โครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการ การใช้หลักสูตรให้เหมาะสม ติดตามการใช้หลักสูตร ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตาม ความเหมาะสม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและ หน่วยเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนการเรียนรู้จากประสบการณ์ จริงและปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน กระบวนการเรียนรู้และนำภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

3. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียนการกำหนด ระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผล การเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา การศึกษาการวิเคราะห์ วิจัย การบริหารการจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูศึกษาการ วิเคราะห์ วิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ ตลอดจนเผยแพร่ผลงานวิจัย พัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนและงานวิชาการกับสถานศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันที่จัดการศึกษา

5. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ส่งเสริมสำรวจแหล่งการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้ แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

6. การนิเทศการศึกษา การจัดให้มีการนิเทศการเรียนภายในโรงเรียนจัดระบบนิเทศ งานวิชาการ ติดตามประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการแนะแนว การศึกษาใน สถานศึกษา การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการจัดระบบนิเทศการศึกษา ภายในและนอกสถานศึกษา

7. การแนะแนวการศึกษา การดำเนินการแนะแนว การศึกษาติดตามประเมินผลการ จัดการระบบและกระบวนการแนะแนว การศึกษาในสถานศึกษา

8. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาการวางแผนการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา การดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบจัดระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จ ของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง

9. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ จัดให้ความเสริมสร้างความคิด เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพ การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางวิชาการสถานศึกษา

10. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น

11. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวย องค์กรหน่วยงาน สถานประกอบการ และสถานที่จัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาวิชาการและพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล องค์กร หน่วยงานสถานประกอบการและ สถานบันที่จัดการศึกษาจัดให้มีการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวย องค์กรหน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

12. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษามีการ จัดทำระเบียบและแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว คู่มือพัฒนาผู้เรียน แนวทางการวัดประเมินผลการเรียนและ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

13. การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา เนื้อหาต้องมีความสอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ของสถานศึกษามีความถูกต้องตามหลักวิชาการเนื้อหา มีความยาก ง่ายเหมาะสมกับระดับชั้นและช่วงชั้น ภาษาที่ใช้หรือที่นำเสนอถูกต้องชัดเจน สื่อความหมายอ่านเข้าใจง่าย ใช้ภาษาเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

14. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหา การจัดการ การเลือกการใช้และประเมินสื่อการเรียน นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กำกับ ติดตาม ประเมินผล การผลิต จัดหาพัฒนา การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน เผยแพร่ สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาวิชาชีพครู

ด้านการบริหารงานงบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษารวมทั้งจัดหา รายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระคล่องตัว
2. โปร่งใส ตรวจสอบได้
3. เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
4. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้อย่างเพียงพอและมี

ประสิทธิภาพ

ขอข่ายการกิจ

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
2. การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
4. การย้ายของราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
6. การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

7. การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้ผลผลิตจากงบประมาณ
8. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
9. การปฏิบัติงานอื่นได้ตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
11. การวางแผนพัสดุ
12. การกำหนดรูปแบบรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์
13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดท่าและจัดหาพัสดุ
14. การจัดหาพัสดุ
15. การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
17. การเบิกเงินจากคลัง
18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน
19. การนำเงินส่งคลัง
20. การจัดทำบัญชีการเงิน
21. การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
22. การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน

แนวทางการบริหารงานงบประมาณ

1. การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อรองรับและเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาแห่งชาติ โดยต้องสอดคล้องกับปรัชญาหรือธรรมนูญสถานศึกษา ครอบคลุมการพัฒนาด้านผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา การบริหารจัดการและชุมชน
2. การจัดแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง นำผลการประกันคุณภาพภายใน และผลประเมินคุณภาพภายนอกวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค รายมาตรฐานเพื่อกำหนดแนวทางผดุงรักษาหรือปรับปรุง พัฒนา โดยเชื่อมโยงให้เห็นจุดปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงานตามโครงสร้างของสถานศึกษากำหนดกิจกรรมสำคัญ (โครงการ/กิจกรรม) เพื่อผดุงรักษาปรับปรุงและพัฒนา กำหนดวงเงินของกิจกรรมสำคัญ
3. การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร จัดทำรายละเอียดของงานและโครงการตามแนวปฏิบัติการประจำปีเสนอขออนุมัติ หลักการตามระยะเวลาที่ระบุในแผนปฏิบัติการประจำปีต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา และจัดทำเอกสารสำคัญประกอบ

รายละเอียดของงานและโครงการเพื่อเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายให้การทำงานเป็นไปตามรายละเอียดของขั้นตอนโครงการ

4. การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ การโอนและเปลี่ยนแปลงงบประมาณ เหลือจ่ายจากการดำเนินงานที่บรรลุเป้าหมายที่ได้รับงบประมาณ และการโอนและเปลี่ยนแปลงงบประมาณ เงินเหลือจ่ายไปสมทบรายการจัดสรรที่สามารถจัดซื้อจัดจ้างตามวงเงิน

5. การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ รายงานต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านหน่วยงานต้นสังกัดตามแบบรายงานที่กำหนดรายงานต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาระหว่างการดำเนินการ เพื่อให้ทราบการใช้จ่ายงบประมาณ ปัญหา อุปสรรคและผลผลิตที่เกิดขึ้นตามเป้าหมายของงาน/โครงการ รายงานเมื่อสิ้นสุดงาน/โครงการรายงานเมื่อสิ้นสุดงานโครงการถึงผลสำเร็จตามเป้าหมายตัววัดที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ

6. การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ จัดเตรียมเอกสารรายงานการดำเนินงานและโครงการ รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณรายได้ไตรมาสและสิ้นปีงบประมาณ

7. การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้จ่ายผลผลิตจากงบประมาณการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลผลิตตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี

8. การระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา ประสานและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชนในท้องถิ่นให้เป็นระบบศึกษาแนวทางหรือระเบียบที่จะขอรับการสนับสนุนจากแหล่งทรัพยากรทุกประเภท ตลอดจนเงื่อนไขการขอรับสนับสนุน

9. การปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษาการวางแผนการดำเนินการและแจ้งเงื่อนไขการคัดเลือกนักเรียนเพื่อขอรับทุน ตลอดจนรายละเอียดของกองทุน จัดทำเอกสารและรายงานทางการเงินตามเงื่อนไขของกองทุน

10. การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา การจัดทำรายการทรัพยากรภายในเพื่อเป็นสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ทั้งที่เป็นแหล่งเรียนรู้แห่งชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อการรับรู้ของบุคลากรนักเรียนและบุคคลทั่วไปได้ใช้ทรัพยากรร่วมกันในการจัดการศึกษา

11. การวางแผนพัสดุ วิเคราะห์แผนงาน โครงการของหน่วยงาน ซึ่งจะแจ้งรายละเอียดว่าแต่ละฝ่ายแต่ละกลุ่ม ในสังกัดหน่วยงานมีความต้องการพัสดุอะไร ได้รับงบประมาณ จำนวนเท่าใดและรายละเอียด ๆ ที่เกี่ยวข้อง

12. การกำหนดแบบรูปรายการคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานการรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และจ่ายเงิน กรณีที่เป็นการจัดหาจากเงินงบประมาณ ต้องใช้ตามแบบที่กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี

13. การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อจัดทำและจัดหาพัสดุวางแผนการเก็บข้อมูลโดยการจัดการศึกษา การศึกษาวัตถุประสงค์และนโยบายของรัฐบาล และหน่วยงาน ตลอดจนกำหนดข้อมูลและสารสนเทศที่จัดเก็บตามความต้องการของสถานศึกษา

14. การจัดหาพัสดุ เป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้ได้มา ซึ่งพัสดุที่ต้องการประกอบด้วยวิธีการ การกำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินงานจัดหา ต้องมีความโปร่งใสความคุ้มค่าในการใช้จ่ายเงิน ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและความรับผิดชอบต่อผลสำเร็จของงาน

15. การควบคุมดูแลบำรุงรักษาและจำหน่วยพัสดุ การควบคุมพัสดุถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญยิ่งในการบริหารพัสดุ โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ ควรมีประสิทธิภาพและความประหยัด

16. การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน จัดทำแนวปฏิบัติระเบียบของสถานศึกษาในการดำเนินการหารายได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

17. การเบิกเงินจากคลัง สถานศึกษาเบิกเงินจากคลังโดยยื่นหลักฐานขอเบิกเงินรายการ การเบิกเงินผ่านหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัด

18. การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และจ่ายเงิน การรับจ่ายและการเก็บรักษาเงินรายได้ สถานศึกษาให้ถือปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือกระทรวงการคลัง

19. การนำเงินส่งคลัง นำส่งเงินรายได้แผ่นดินผ่านธนาคารหรือส่งส่วนราชการ ผู้เบิกต้นสังกัดแยกตามประเภทของเงิน การบันทึกการนำเงินส่งในทะเบียนคุมเงินรายได้แผ่นดินและสรุยอดเงินคงเหลือจัดทำรายงานคงเหลือประจำวัน

20. การจัดทำบัญชีการเงิน ลงรายการรับ-จ่ายเงินสดในสมุดบัญชีเงินสด สรุยอดจัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันและรายงานส่งหน่วยงานต้นสังกัดภายใน 15 วันของเดือนถัดไปและทุกสิ้นเดือน จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันและรายงานส่งหน่วยงานต้นสังกัดภายใน 15 วันของเดือนถัดไป

21. การจัดทำรายการทางการเงินและงบการเงิน จัดทำบัญชีตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย

22. การจัดทำและจัดหาแบบบัญชี ทะเบียน และรายงาน จัดทำบัญชีตามระบบการควบคุมการเงินของหน่วยงานย่อย และสรุปยอดทุกสิ้นเดือน จัดทำรายงานเงินคงเหลือประจำวันและรายงานส่งหน่วยงานต้นสังกัดภายใน 15 วันของเดือนถัดไป

ด้านการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล เป็นภารกิจสำคัญมุ่งที่จะส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อีสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้อง รวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
2. เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
3. เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานเต็มตามศักยภาพ โดยยึดมั่นในระเบียบวินัย จรรยาบรรณอย่างมีมาตรฐานแห่งวิชาชีพ
4. เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบข่าย ภารกิจ

1. การวางแผนอัตรากำลัง
2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
6. การลาทุกประเภท
7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน
8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

10. การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
12. การออกจากราชการ
13. การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
14. การจัดทำบัญชีรายชื่อ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่อง

ราชอิสริยาภรณ์

15. การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
16. การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากร

ทางการศึกษา

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

แนวทางการบริหารงานบุคคล

1. การวางแผนอัตรากำลัง วิเคราะห์ภารกิจและประเมินสภาพความต้องการกำลังของสถานศึกษา

2. การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารวบรวมข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวนข้าราชการครู จำแนกตามสาขาจำนวนครูอัตราจ้างและพนักงานราชการ จำนวนลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว ตลอดจนจรรยาบรรณข้อมูลจำนวนนักเรียนและการจัดชั้นเรียน

3. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง เสนอความต้องการขอข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อหน่วยงานต้นสังกัด การดำเนินการสรรหา เพื่อบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ในกรณีที กศจ. ที่เห็นชอบหรือมอบหมาย

4. การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเสนอความประสงค์และเหตุผลความจำเป็นในการขอเปลี่ยนตำแหน่ง กรณีสมัครใจ กรณีเพื่อประโยชน์ของทางราชการและกรณีถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต่อผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาเสนอคำขอและความเห็นต่อหน่วยงานต้นสังกัด

5. การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน สถานศึกษาประการหลักเกณฑ์การประเมินและแนวปฏิบัติในการพิจารณาความดีความชอบให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทราบ

6. การลาทุกประเภท ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาส่งใบลาต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น ผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาการให้เป็นไปตามระเบียบที่กำหนด

7. การประเมินผลการปฏิบัติงาน สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานภาระงานขั้นต่ำของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษากำหนดเกณฑ์ วิธีการประเมินผลงาน โดยให้พิจารณาทั้งคุณสมบัติและคุณลักษณะของบุคคลให้สอดคล้องตามลักษณะงานบุคคลให้สอดคล้องตามลักษณะงาน การแจ้งบุคลากรเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน

8. การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการสอบสวนให้ความจริงและความยุติธรรม รายงานการดำเนินงานวินัยไม่ร้ายแรงไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

9. การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกราชการไว้ก่อน รายงานการสั่งพักราชการหรือการให้ออกจากราชการไว้ก่อนไปยังหน่วยงานต้นสังกัด

10. การรายงานผลการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษผู้บังคับบัญชาดำเนินการตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการทางวินัย ผู้บังคับบัญชาผู้บริหารสถานศึกษา ดำเนินการในอำนาจตามที่กฎหมายกำหนดผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการดำเนินการต่อหน่วยงานต้นสังกัด

11. การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ ผู้บริหารสถานศึกษารับเรื่องอุทธรณ์และการร้องทุกข์ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาแล้วเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมาย

12. การออกจากราชการ รับเรื่องร้องทุกข์ของข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา และเสนอไปยังผู้มีอำนาจตามกฎหมายกำหนดเพื่อพิจารณาในกรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เสนอเรื่องร้องทุกข์ผ่านหัวหน้าสถานศึกษา

13. การจัดระบบและการจัดทำระเบียบประวัติ จัดทำข้อมูลทะเบียนประวัติ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้าง ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเกษียณอายุราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างในสถานศึกษารับเรื่องแก้ไขวัน เดือน ปีเกิด แล้วเสนอให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายพิจารณา

14. การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดำเนินการในการขอเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างประจำในสถานศึกษาไปยังหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเสนอผู้มีอำนาจตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดจัดทำทะเบียนผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและลูกจ้างประจำในสังกัด

15. การส่งเสริมประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สํารวจและรวบรวมข้อมูลการขอให้มีเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

16. ควรส่งเสริมและยกย่องเชิดชู ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพรวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ วินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

17. การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ

18. การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ดำเนินการพัฒนา ควบคุม ดูแลและส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีการประพฤติปฏิบัติตามระเบียบ วินัย มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

19. การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษาดำเนินการขอรับใบประกอบวิชาชีพและการขอต่อใบ อนุญาตประกอบวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสนอไปยังต้นสังกัดให้ดำเนินการต่อไป

20. การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นจัดทำแผนพัฒนาและดำเนินการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ด้านการบริหารงานทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการบริหารงานอื่น ๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้บริการ สนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใส ศรัทธาและสนับสนุน การจัดการศึกษา

ขอบข่ายภารกิจ

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินงานธุรการ
9. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
10. การจัดทำสามะโนผู้เรียน
11. การรับนักเรียน
12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิก สถานศึกษา
13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบและตามอัธยาศัย
14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
15. การทัศนศึกษา
16. งานกิจการนักเรียน
17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
18. การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคลชุมชนองค์กรหน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
19. งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น
20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน
21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

แนวทางการบริหารทั่วไป

1. การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศจัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของต้นสังกัด นำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร การบริการและการประชาสัมพันธ์
2. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศประสานงานกับเครือข่าย การศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนงานการศึกษา
3. การวางแผนการบริหารงานการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ให้สอดคล้องเป้าหมายและทิศทางของต้นสังกัดและสนองความต้องการของชุมชนและสังคม โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กร สถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดและ พัฒนาสถานศึกษา
4. งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการศึกษา การวิเคราะห์วิจัยการจัดและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบทิศทางของหน่วยงานต้นสังกัด และความต้องการของสถานศึกษา เผยแพร่ผลการศึกษา การวิจัยของสถานศึกษาของสถานศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษาและสาธารณชนทราบ
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร ศึกษาวิเคราะห์จัดทำแผนกลยุทธ์ พัฒนา สถานศึกษาและแผนปฏิบัติการพัฒนาสถานศึกษา จัดระบบการบริหารและพัฒนา สถานศึกษาให้เป็นองค์กรที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพรวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
6. การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน การกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานแต่ละด้านของสถานศึกษา ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานสถานศึกษา
7. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา วางแผนและดำเนินการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษามาใช้ในการบริหารและพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การดำเนินธุรการ ดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัดและคุ้มค่า ติดตามประเมินผลและปรับปรุงงานธุรการให้มีประสิทธิภาพ
9. การดูแลงานอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม กำหนดแนวทางวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม บำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา การให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน มั่นคง ปลอดภัยและสวยงาม

10. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน ประธานชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจและจัดทำสำมะโน ผู้เรียนที่จะเข้ารับบริหารทางการศึกษาของสถานศึกษา

11. การรับนักเรียน กำหนดแผนการรับนักเรียนของสถานศึกษาโดยประสานงานกับหน่วยงานต้นสังกัด ดำเนินการรับนักเรียนตามแผนที่กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

12. การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องจัดตั้ง ยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษาเสนอข้อมูลและความต้องการในการยุบรวมเลิกหรือเปลี่ยนสภาพสถานศึกษาไปยังต้นสังกัดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษา

13. การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัยสำรวจความต้องการในการเข้ารับบริหารการศึกษาทุกรูปแบบทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย กำหนด แนวทางและความเชื่อมโยงในการจัดและพัฒนการศึกษาและความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแนวทางของต้นสังกัด

14. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา ในทุกด้าน ประสานงานความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการใช้ทรัพยากรเพื่อการศึกษาาร่วมกัน

15. การศึกษาการวางแผนการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานที่ดำเนินการนำนักเรียนไปทัศนศึกษานอกสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด

16. ควรส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน ปลูกและประเมินผลเพื่อปรับปรุง

17. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา วางแผนการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดติดตามประเมินผลปรับปรุงและพัฒนากิจการประชาสัมพันธ์การศึกษาของสถานศึกษา

18. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุนและประสานความร่วมมือในการจัดการร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

19. งานประสานงานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น ประสานความร่วมมือกับราชการส่วนภูมิภาคและประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดและพัฒนากิจการศึกษาร่วมกัน

20. การรายงานผลการปฏิบัติงาน จัดระบบการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและ รายงานผลการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา รายงานผลการพัฒนาการศึกษาของ สถานศึกษาให้ต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

21. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน วางแผนการจัดการระบบการควบคุม ภายในของสถานศึกษา ติดตามและประเมินผลการควบคุมภายในและรายงานให้ต้นสังกัด ทราบ

22. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียนการวางแผน งานปกครองนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม การป้องกันและแก้ไข พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน และประเมินผลงานปกครองของนักเรียน

การจัดการศึกษาปฐมวัย

ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักวิชาการกล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 2) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการ จัด การศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี ให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และตาม กฎกระทรวงฯ ว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ธนกร นิโรธร (2559, หน้า 56) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่อายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี เพื่อให้มีพัฒนาการที่ดีในด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตขึ้นอย่างมี คุณภาพ

วริญญา ศิลาโคตร (2560, หน้า 13) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีอายุแรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งการจัดการศึกษาจะแตกต่างกันไป เพื่อพัฒนาระบบประสาทและสมองของเด็ก ให้มีการเจริญเติบโตและมีพัฒนาการที่ดีทุก ๆ ด้าน

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561, หน้า 12) กล่าวว่า กระบวนการจัดการประสบการณ์ ผ่านการอบรมเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ซึ่งต่างไปจากการศึกษาระดับอื่น เพื่อมุ่งหวัง ให้เด็กได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะก้าวสู่ระดับประถมศึกษา

ซึ่งถือเป็นจุดสำคัญที่ควรมีการวางแผนและจัดโปรแกรมศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็ก

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ให้มีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย และเป็นการเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้และสร้างรากฐานชีวิตให้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

ธนกร นิโรธร (2559, หน้า 58) ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญมากต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาการทางสมอง ดังนั้นจึงต้องส่งเสริมพัฒนาการตามวัยอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งจะพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพและเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าของประเทศชาติต่อไป

มัทนา ฉวนพยัคฆ์ (2558, หน้า 24) ให้ความสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาการของเด็ก ที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นขั้นตอนพร้อม ๆ กันทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561, หน้า 11) ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันที่ได้รับอิทธิพลแนวคิดของนักการศึกษาในอดีต หลายท่าน ได้แก่ โคมินิอุส รุสโซ เพรอบเบล มอนเตสซอร์ ดิวอี้ เพียเจต์ และนักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยอีกหลายท่าน โดยนักการศึกษาเหล่านี้ ได้เสนอแนวคิดและวิธีการในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่หลากหลาย แต่มีจุดร่วมแนวคิดที่เหมือน ๆ กันคือ มุ่งจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็ก โดยตอบสนองธรรมชาติความต้องการ ความสนใจของเด็ก โดยเฉพาะแนววิธีการจัดกิจกรรมที่คิดว่าเหมาะสมกับเด็กปฐมวัยในปัจจุบันถึงแม้จะมีเทคโนโลยีต่าง ๆ มากมาย รวมถึงการพัฒนาการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยในการจัดการศึกษามากขึ้น แต่แนวคิดหลักการของนักการศึกษา เหล่านี้ก็ยังถูกนำมาใช้ หรือประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย และมีความเหมาะสมกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 31) กล่าวถึง ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้

ปรับปรุงแนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาและประกาศใช้เป็นหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 และได้พัฒนาเป็นหลักสูตรการศึกษาระดับอนุบาล พุทธศักราช 2546 ที่ใช้อยู่ปัจจุบัน หลักสูตรดังกล่าวครอบคลุมอายุเด็กระดับอนุบาลตั้งแต่แรกเกิด-5 ปี โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ตามช่วงอายุ คือ อายุแรกเกิด-3 ปี และอายุ 3-5 ปี ซึ่งในช่วงกลุ่มอายุแรกการอบรมเลี้ยงดูจะมุ่งเน้นที่พ่อแม่และครอบครัว ส่วนช่วงกลุ่มอายุหลังมีสถานศึกษาดูแล ได้แก่ สถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระจายอยู่ทั่วประเทศจัดการศึกษาระดับอนุบาล คือ ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1-2 ดูแลเด็กอายุ 4-5 ปี ส่วนสถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาระดับอนุบาลชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1-2-3 ดูแลเด็กอายุ 3-5 ปี นอกจากนั้นยังมีสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลเด็กอายุ 3 ปี ขึ้นไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559 โดยให้ความสำคัญการพัฒนาเด็กปฐมวัยว่าการพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ โดยเฉพาะในช่วงปฐมวัย ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวง เป็นการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ที่ยั่งยืนและป้องกันปัญหาสังคมในระยะยาว โดยเน้นให้ครอบครัวเป็นแกนหลักในการพัฒนาเด็กและให้ชุมชน สังคมเป็นฐานที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ในการพัฒนาเลี้ยงดูเด็กทุกขั้นตอน ปัจจุบันแวดล้อมและการเลี้ยงดูที่เหมาะสม สามารถ ปรับเปลี่ยนลักษณะการพัฒนาสมอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2550, หน้า 7-9)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561) มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เริ่มตั้งแต่ปฐมวัยสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง แสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมสามารถทำงานเป็นกลุ่มได้อย่างกัลยาณมิตร มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีจิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รังเกียจการทุจริตและต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง สามารถก้าวทันโลก

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพเยาวชนของชาติ เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับนี้ เป็นระดับเริ่มแรกของการให้การศึกษาแก่เด็กซึ่งอยู่ในช่วงอายุที่มีความสำคัญเป็นระยะที่เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

ได้รวดเร็ว ผลของการจัดการศึกษาจะมีอิทธิพลต่อพัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา

ปรัชญาหลักการศึกษาปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 1) ได้กำหนดปรัชญาการจัดการศึกษาและการอบรมเลี้ยงดูเด็กบนพื้นฐานที่สนองความต้องการของเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี ที่ต้องการความรัก ความอบอุ่นความเข้าใจและความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาอย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อมกันทุกด้านประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จัดให้ จะเป็นประสบการณ์ตรงที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบท สังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้เป็นไปเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความสุขกับการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน โดยอาศัยความร่วมมือกันระหว่างบ้าน สถานศึกษาและชุมชนเพื่อพัฒนาให้เด็กได้เติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 2) ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาในระดับปฐมวัย โดยกล่าวว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวมอยู่บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรม ที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรักความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐาน คุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

จอห์น อมอส คอมมิวนิอุส (John Amos Comenius) เป็นนักการศึกษาชาวเชคโก สโลวะเกีย และเป็นผู้เขียนหนังสือภาพ (Picture books) สำหรับเด็กเป็นครั้งแรกชื่อว่า “Orbis Pictus” เขามีความเชื่อว่าการศึกษาควรเป็นไปตามลำดับขั้นตอนของธรรมชาติ

จอห์น ล็อก (John Lock) เป็นนักการศึกษาชาวยุโรปในยุคแรกๆ ที่กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กมีความเชื่อว่า เด็กเปรียบเสมือนกับผ้าขาวสะอาด (Clean slate) เด็กจะเติบโตเป็นบุคคลเช่นใดนั้นขึ้นอยู่กับ ประสบการณ์ที่ได้รับจากพ่อแม่ สังคม การศึกษา และโลกรอบตัว

ฌอง ฌาค รูสโซ (Jean-Jacques Rousseau) มีความเชื่อว่าเด็กเกิดมาพร้อมมี แนวโน้มที่จะเป็นคนดี ขณะเดียวกันเด็กเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์ โดยตรงกับสิ่งแวดล้อมและเติบโตไปตามธรรมชาติ

โจฮันน์ ไฮน์ริค เปสตาลอซซี (John Heinrich Pestalozzi) กล่าวว่า ทฤษฎีทางการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย

เฟรดเดอริค ฟร็อบเอล (Friedrich Froebel) ได้รับการยกย่องว่าเป็น “บิดาของการศึกษาอนุบาล” และฟร็อบเอลเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ผู้หนึ่งต่อการศึกษาปฐมวัยเกี่ยวกับแนวคิดในการเรียนรู้

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) ได้กล่าวว่าเด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ในขณะเดียวกัน การศึกษาดูควรมีความสัมพันธ์กับชีวิตปัจจุบันของเด็ก

จากแนวคิดของนักปรัชญานำมาสรุปได้แนวคิดแต่ละยุคที่มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในยุคปัจจุบัน ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงแนวคิดแต่ละยุคที่มีบทบาทต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในยุคปัจจุบัน

นักปรัชญา	ระยะเวลา	แนวคิดที่สำคัญทางการศึกษา
คอมมิวนิอุส	ค.ศ. 1592-1670	<ul style="list-style-type: none"> - เขียนหนังสือภาพประกอบคนแรก - การศึกษาที่มุ่งเน้นประสาทสัมผัส - การปฏิรูปทางสังคมด้านการศึกษา
จอห์น ล็อก	ค.ศ. 1632-1714	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ของเด็ก
รูสโซ	ค.ศ. 1712-1778	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้เด็กเล่นเสรี
เพลตอลอสซี	ค.ศ. 1746-1827	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดการศึกษาแก่เด็กควรรวมถึงพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา และจริยธรรม
ฟร็อบเอล	ค.ศ. 1782-1852	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นความสำคัญของการเล่นและการพัฒนาศักยภาพของ ตนเอง
ดิวอี้	ค.ศ. 1859-1952	<ul style="list-style-type: none"> - ชีวิตและการศึกษามีความสัมพันธ์กันอย่างแยกกันไม่ได้

วริญญา ศิลาโคตร (2560, หน้า 17) ได้กล่าวถึงแนวคิด ปรัชญาการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา มนุษย์ควรดำเนินการให้เหมาะสมกับช่วงวัยและหลากหลายครอบคลุมทุกมิติ พัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่ปฏิสนธิจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ส่งเสริมความเป็นไทยให้เด็กเกิดการเรียนรู้โดยกำหนดเนื้อหา สาระ ให้เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว บุคคลและชุมชนที่อยู่รอบตัวและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เรียนรู้ธรรมชาติรอบตัว ตลอดจนเรียนรู้ภาษาและสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้มีความพร้อมครบทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อยู่ร่วมกับผู้อื่นใน

สังคมอย่างมีความสุข และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และมีพัฒนาการตามกระบวนการอย่างต่อเนื่องต่อไป

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

มีผู้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ ดังนี้

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542, หน้า 22) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยมี 3 ประการ ดังนี้

1. ความเสมอภาคทางโอกาส เด็กทุกคนไม่ว่าจะมาจากที่ใด สังคมใด จะมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการที่จะได้รับการพัฒนาในระดับปฐมวัย เพื่อให้เจริญเติบโตไปสู่ความเป็นพลเมืองดี มีคุณภาพ

2. การพัฒนาศักยภาพของเด็ก มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพหรือความสามารถอยู่ในตัวเอง ซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิด ศักยภาพเหล่านี้สามารถพัฒนาได้ การศึกษาสำหรับเด็กในวัยนี้จะต้องพยายามดึงเอาศักยภาพของเด็กแต่ละคนออกมาและพัฒนาศักยภาพนั้นให้เจริญงอกงาม

3. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามคุณสมบัติประจำตัวและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนทางพัฒนาเด็กตามลักษณะเฉพาะของเขา

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549, หน้า 1) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย

1. หลักการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. หลักการจัดประสบการณ์ที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ
3. หลักการสร้างเสริมความเป็นไทย โดยการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นคนไทยที่มีวัฒนธรรมอันดีงาม กตัญญูต่อบิดามารดา ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ทำให้เกิดความรัก ความภาคภูมิใจในตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศไทย

4. หลักความร่วมมือ โดยครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาร่วมมือกันในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก

อรนนท นิมนุช (2550, หน้า 13-14) กล่าวถึง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัย โดยยึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับการพัฒนาหลักสูตร พิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย

อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษได้พัฒนา รวมทั้งการยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุข ในปัจจุบันมิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียนผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กอยู่ในที่สะดวก ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียดมีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่นเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้นสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนจึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่คนจะเรียนรู้ร่วมกับคนอื่นในสังคม และสะท้อนให้เห็นว่าคุณคณในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษากับเด็กปฐมวัย

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาการเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อม ประสบการณ์และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก สอนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำเรียนรู้และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้นผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อจะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อม และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การบูรณาการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ยึดหลักการที่ว่าหนึ่งความคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้นเป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยยึดวิธีการการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมิน ทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กให้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการจากข้อมูลเชิงบรรยายจากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของ

เด็ก ตลอดจนงานที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงานสามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด จากข้อมูลประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการวางแผนการจัดกิจกรรมชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็ก แต่คนใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่เด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาผู้สอน พ่อแม่และผู้ปกครองของเด็ก จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้มีได้หมายความว่าให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการโดยไม่คำนึงถึงการจัดที่เหมาะสมกับวัยของเด็กได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 4) ได้กำหนดหลักการไว้ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนาและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและ วัฒนธรรมไทย
3. ยึดหลักการพัฒนาการและการพัฒนาเด็ก โดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยและมีการพักผ่อนเพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิตและสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
5. สร้างความรู้ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561, หน้า 16) ได้กล่าวถึงหลักการการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างรอบด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและตามความสามารถของแต่ละบุคคล ทั้งยังให้ครอบครัวชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

สรุปได้ว่า จากแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่ความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ตัวเด็กเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กและแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาการพื้นฐานของเด็กปฐมวัย

นักทฤษฎีหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีพัฒนาการพื้นฐานเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กปฐมวัยจะมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย เรียกว่าวัยทารก เนื่องจากส่งต่าง ๆ ของร่างกายมีอัตราการพัฒนาการแตกต่างกัน จึงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงทางสัดส่วนอย่างเห็นได้ชัดเจน ลักษณะรูปร่างจะมีการเพิ่มน้ำหนักของกล้ามเนื้อ เช่น กล้ามเนื้อตามแขน ขา นิ้วมือ จะเห็นว่าเด็กในวัยนี้ จะมีพัฒนาการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547)

2. พัฒนาการทางอารมณ์ เด็กปฐมวัยจะแสดงออกทางอารมณ์อย่างเปิดเผยและโดยอิสระ อารมณ์ที่เกิดขึ้นจะเห็นได้ชัดเจน คือ โกรธ รัก กลัว อิจฉา อวดดี อยากรู้ อยากเห็น ซึ่งเด็กปฐมวัยในแต่ละช่วงอายุมีลักษณะและพฤติกรรมซับซ้อนมากเท่าใดจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์การเรียนรู้อารมณ์นั้นมาตั้งแต่วัยเด็ก (ปราณี เพ็งกลัด, 2552, หน้า 20)

3. พัฒนาการทางสังคม เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่กำลังสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบและเลียนแบบผู้อื่น ในขณะเดียวกันก็มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังเป็นวัยที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง จึงมักแสดงอารมณ์ต่าง ๆ อย่างเปิดเผย ดังนั้นสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเด็กจึงมีอิทธิพลต่อเด็กระดับปฐมวัย เป็นอย่างยิ่ง ถ้าสภาพแวดล้อมที่เด็กประสบอยู่ทำให้เด็กมีความสุข เด็กก็จะมีเชื่อมั่นตนเองสูง มองโลกในแง่ดีถ้าสภาพแวดล้อมที่เด็กประสบอยู่ทำให้เด็กขาดความสุข เด็กก็จะมีความเครียด เกิดความวิตกกังวล ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และมองโลกในแง่ร้าย เด็กปฐมวัยเป็นเด็กเก่งการเรียนรู้สิ่ง

รอบตัว ประสบการณ์ที่เด็กได้รับ จึงเป็นสิ่งที่ sẽสร้างความสุข และเกิดสุขภาพจิตที่ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับพัฒนาการแต่ละขั้นตอน

4. พัฒนาการทางสติปัญญา เด็กปฐมวัยจะมีพฤติกรรมทางสติปัญญาแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจน เพราะเด็กสามารถแสดงออกมาด้วยคำพูด และการกระทำต่าง ๆ เนื่องจากเด็กปฐมวัยมีความอยากรู้อยากเห็น และสนใจสิ่งรอบตัว อีกทั้งยังมีการกระทำตามสิ่งที่เห็น หรือเลียนแบบสิ่งที่มีอยู่ในชั้นที่เริ่มรู้ภาษา และเข้าใจจากการสื่อสาร เช่น ท่าทางที่สื่อความหมายการเรี ยนรู้ต่าง ๆ เด็กสามารถเข้าใจสัญลักษณ์ได้ดีขึ้น แต่ยังคงอาศัยการเรี ยนรู้ถึงแม้ว่ายังไม่สามารถคิดหาเหตุผลที่ถูกต้องมาอ้างอิงได้ก็ตาม

มาเรีย มอนเตสซอรี (Maria Montessori) เป็นนักการศึกษาอีกท่านหนึ่งที่วางแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยและได้รับการยอมรับกันจนถึงปัจจุบัน มอนเตสซอรีให้ความสำคัญกับสื่อการเรียนการสอนมาก เพราะสื่อการเรียนช่วยให้เด็กได้ฝึกประสาทสัมผัส ฝึกแยกขนาด รูปร่าง สี พื้นผิว เสียง อุณหภูมิ ตลอดจนจนการเรี ยน การเขียน การอ่าน และตัวเลข การจัดกิจกรรมจะจัดให้เด็กได้ฝึกเป็นรายบุคคล มากกว่ารายกลุ่มมีอิสระที่จะเคลื่อนไหวและเลือกกิจกรรมของตนเองเด็ก ๆ ถึงแม้จะไม่เน้นเรื่องพัฒนาการด้านสังคม และอารมณ์ แต่ครูผู้สอนก็มีความเชื่อว่าเด็กจะพัฒนาความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตัวเองในขณะที่เด็กพัฒนาความสามารถในการเรี ยน

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เป็นนักการศึกษาชาวอเมริกันที่ต่อต้านการสอนแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะการสอนที่ครูเป็นผู้เตรียมการสอนและประสบการณ์ให้กับเด็กได้เรี ยนรู้และการเรี ยนรู้จะเรี ยนรู้สิ่งต่าง ๆ จากตำราที่ผู้ใหญ่เขียนเอาไว้ โดยสอนเด็กว่าสิ่งที่สอนนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งเป็นการยึดยึดมาตรฐานความคิดของผู้ใหญ่ ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ ให้กับเด็ก และนอกจากนี้ ดิวอี้ยังไม่เห็นด้วยกับบทบาทที่ผู้เรี ยนจะต้องเป็นฝ่ายรับแนวคิดของผู้ใหญ่เพียงอย่างเดียว โรงเรียนแบบดั้งเดิมจะต้องพึ่งพาการสอนแบบผู้ใหญ่อยู่ตลอดเวลาและอาศัยการท่องจำเพียงอย่างเดียว

จอง เพียเจท์ (Jean Piaget) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการการเรี ยนรู้ของเด็กและพัฒนาการทางสติปัญญา โดยมีความเห็นว่าความคิดและสติปัญญานั้น หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับความต้องการของสิ่งแวดล้อม สามารถจัดและดัดแปลงความคิด การแสดงออกของคนอย่างน่าพึงพอใจ ซึ่งเป็นผลระหว่างการรับ คือ กระบวนการปรับเข้าสู่โครงสร้าง และการปรับขยายโครงสร้าง ผลของการทำงานของกระบวนการดังกล่าว จะเกิดเป็นโครงสร้างขึ้น เพียเจท์ได้ศึกษาพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กเป็นขั้น ๆ ตามลำดับอายุ โดยอธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ เฉพาะด้านความคิดความเข้าใจ เพียเจท์ พบว่า เด็กที่เข้าใจ

สิ่งต่าง แตกต่างจากผู้ใหญ่พร้อมกับแบ่งพัฒนาการทางความคิดเป็น 4 ชั้นใหญ่แต่ละชั้นอธิบายส่วนที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่าง ๆ

การบริหารวิชาการในระดับปฐมวัย

ความหมายของการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัย

นักการศึกษาได้กล่าวถึงความหมายของการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัย ดังนี้
 วณิช สนามยุท (2554, หน้า 37) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัย หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
 ธนกร นิโรธร (2559, หน้า 74) ได้ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย หมายถึง การบริหารงานแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนระดับปฐมวัย การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ โดยมีขอบเขตของงาน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยได้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

วริญญา ศิลาโคตร (2560, หน้า 33) กล่าวไว้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดผลดีกับเด็กปฐมวัยมากที่สุด

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561, หน้า 33) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามี 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ

สรุปได้ว่าการบริหารวิชาการการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การบริหารงานตามแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพ กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ โดยมีขอบเขตของงาน 5 ด้านคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานทางวิชาการ ซึ่งเป็นหัวใจ

ของสถานศึกษาในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการ บริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

ต้องตา กวดนอก (2556, หน้า 35) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการการถือเป็นการดำเนินงานหลักที่มีความสำคัญของโรงเรียน ซึ่งมีขอบเขตงานอย่างกว้างขวางจำเป็นที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องกระจายอำนาจในการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนในการทำงานอย่างเป็นระบบ ผู้บริหารต้องทำงานให้เป็นตัวอย่างที่ดีต่อครู อาจารย์และเป็นผู้นำทางวิชาการ ปฏิบัติงานร่วมกันในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงสุด

ธนกร นิโรธร (2559, หน้า 75) ให้ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมส่งเสริมความรู้ ด้านต่าง ๆ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์ นอกจากนี้การบริหารงานวิชาการยังเป็นตัวชี้วัดการบริหารงานของสถานศึกษา ว่าประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลว

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561, หน้า 33) กล่าวโดยสรุปถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง งานวิชาการเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้และเป็นคนเก่ง คนดี ซึ่งเป็นตัวชี้วัด ความสำเร็จได้อย่างดียิ่ง

สรุปได้ว่า ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานและกิจกรรมส่งเสริมความรู้ด้านต่าง ๆ เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้เกิดเรียนรู้ทักษะและประสบการณ์

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรมาธิราช (2547, หน้า 23) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามกระบวนการ ผู้บริหารจึงควรมีบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. กำหนดนโยบายเป้าหมาย วัตถุประสงค์และวางแผนงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน พร้อมทั้งชี้แจงทำความเข้าใจให้ แก่บุคลากรในสถานศึกษา
2. จัดหาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตร และสิ่งอื่นอันเกี่ยวข้องต่อการนำหลักสูตรไปใช้ให้เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการ
3. กำกับติดตามและนิเทศงานวิชาการอย่างมีระบบ
4. จัดให้ครูผลิต จัดหาสื่อการเรียนการสอนและดูแลให้ครูนำไปใช้
5. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการเสริมประสบการณ์สำหรับเด็ก
6. ดำเนินการวัดผลการศึกษาให้ถูกต้องตามระเบียบและหลักการวัดผลทางการศึกษาปฐมวัย

7. จัดให้มีห้องสมุดหรือแหล่งทางวิชาการ เพื่อเสริมสร้างความรู้ให้แก่ครู
8. ส่งเสริมและนาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ที่เหมาะสมมาใช้ดำเนินงานทางวิชาการ
9. จัดให้มีการพัฒนาความรู้ทางวิชาการแก่บุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน

กล่าวโดยสรุป การบริหารงานวิชาการ มีภารกิจที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวัง สถานศึกษาต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจสถานศึกษา ซึ่งขอขยายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย การบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน การบริหารการประเมินผลการเรียน สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การบริหารงานนิเทศ การบริหารงานวิจัยและการพัฒนา และการประกันคุณภาพดั่งนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายปฏิบัติงานเต็มความสามารถ สร้างความรู้สึที่ดีและสร้างศรัทธาต่องาน

ขอขยายของการบริหารวิชาการ

มีนักการศึกษาได้กล่าวถึงขอขยายการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย ดังนี้

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 9-13) ได้กล่าวถึงขอขยายการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1.1 ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางระดับประเทศที่ได้กำหนดเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ โดยจัดเป็นกลุ่ม ๆ ไว้เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.2 ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ทรัพยากร สภาพการดำรงชีวิตและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชุมชนและท้องถิ่นโดยตรง แต่เนื่องจากมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางจะเขียนไว้ครอบคลุมค่อนข้างกว้าง ถ้าสถานศึกษาเห็นว่ามาตรฐานการเรียนรู้มีอยู่แล้วก็อาจจะกำหนดเฉพาะสาระการเรียนรู้เฉพาะท้องถิ่นที่จำแนกตามช่วงชั้น

1.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานามาที่กำหนดเป็นมาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้รายปี กำหนดเวลาเรียนให้เหมาะสม

1.4 ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ แบ่งแยกตามรายหัวข้อ แต่ระดับชั้นเรียนในการบูรณาการเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ เพื่อสะดวกแก่การจัดการเรียนการสอนที่สัมพันธ์กัน แต่ละหน่วยการเรียนรู้จะประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้ สาระ

การเรียนรู้ และเวลาเรียน ซึ่งเมื่อรวมทุกหน่วยเข้าด้วยกันจะสมบูรณ์ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ เป็นรายภาคหรือรายปี

2. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้บริหารมีความสามารถ มีความรู้ในการรวบรวม วิเคราะห์ และกำหนด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงกิจกรรมที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้แก่ กิจกรรมที่เน้นการให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง การให้ผู้เรียนได้สร้าง ความรู้ความเข้าใจจากการสอบถาม การอ่าน การค้นคว้า และแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อนำมา สรุปรูปเป็นความรู้และความเข้าใจของงาน

2.2 ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนด การเตรียมการและการจัดหาสื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ สื่อและอุปกรณ์จะเป็นสิ่งที่นักเรียนให้ปฏิบัติ

2.3 ผู้บริหารมีความรู้ในการกำหนดวิธีประเมินผลการเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้อะไรวิชาตามแนวคิดในปัจจุบัน ต้องให้มีการประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการประเมินที่สอดคล้องกับจุดเน้นของกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้า ทดลองปฏิบัติในสิ่งต่าง ๆ ก็ควรประเมินจากการปฏิบัติและผลงานที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจแตกต่างกัน ไปสำหรับผู้เรียนแต่ละคน

2.4 ผู้บริหารมีความรู้และทักษะในการจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการ เรียนรู้ของผู้สอนแต่ละคน ในแต่ละระดับตามหลักสูตรสถานศึกษา จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีลักษณะของการบูรณาการผู้สอน แต่ละคนสามารถนำผลงานมาใช้ในการจัดทำแผนการ สอนเชิงบูรณาการได้โดยตรง

2.5 ผู้บริหารมีความสามารถในการควบคุมดูแลและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนตามแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้ โดยการเชื่อมชั้นเรียนหรือ ประชุมปรึกษาหารือกันเป็นระยะ

2.6 ผู้บริหารมีทักษะในการร่วมกันแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการเรียนการสอน โดยการนิเทศภายใน การพัฒนาบุคลากร การส่งเสริมด้านสื่อการเรียนการสอนและการแสวงหา ความช่วยเหลือจากแหล่งภายนอกสถานศึกษา

3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาภารกิจของผู้บริหาร โรงเรียนในด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับงานวัสดุ ประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนไว้ ดังนี้ จัดหาและบริการวัสดุประกอบหลักสูตร

และสื่อการเรียนการสอนแก่ครูอย่างเพียงพอและครบถ้วนทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการสำรวจความต้องการวางแผนเพื่อจัดหาและดำเนินการ จัดหาบริการและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูรู้จักทำรู้จักใช้และรู้จักเก็บบำรุงรักษาสื่อการสอนให้ตรงกับเนื้อหาและกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยการจัดอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ครูผู้สอน จัดให้มีศูนย์สื่อหรือศูนย์วิชาการของโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งผลิตและบริการสื่อแก่ครูผู้สอน ส่งเสริมให้ครูรู้จักคิดค้นสร้างสรรค์สื่อหรือวิธีการใหม่ ๆ ที่จะนำมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงานทางวิชาการ แสวงหาแหล่งวิทยาการที่เป็นสื่อการสอนในชุมชนหรือท้องถิ่น เช่น บุคลากร สถานที่ ประกอบการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ฯลฯ เพื่อให้สอดคล้องกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดให้มีการติดตามประเมินผล

4. ด้านการวัดผลและประเมินพัฒนาการ ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

4.1 ผู้บริหารมีความสามารถในการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อการพิจารณาในการเตรียมการขั้นต่อไป ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงตัวบ่งชี้ที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ด้วย

4.2 ผู้บริหารมีความรู้และทักษะในการกำหนดวิธีการและเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้และเตรียมการในการสร้างเครื่องมือและกำหนดวิธีการที่เป็นระบบ ในขั้นนี้ ควรกำหนดช่วงเวลาในการประเมินผลการเรียนรู้ ระหว่างดำเนินการสอน ประเมินปลายภาคเรียนและปลายปีด้วย

4.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการควบคุม ดูแลและส่งเสริมให้มีการประเมินผลการเรียนตามวิธีการและเครื่องมือที่ได้กำหนดไว้ รวมถึงการดูแลให้มีการบันทึกผลการเรียนการสอน การบันทึก การสังเกต และการรวบรวมผลงานของนักเรียนตามช่วงเวลาที่กำหนดได้อย่างสม่ำเสมอ

4.4 ผู้บริหารมีความสามารถในการทำหลักฐานการศึกษาตามที่กระทรวง กรม หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้

4.5 ผู้บริหารมีความสามารถในการนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียนแต่ละคนอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการประเมินที่ต้องการใช้ผลการประเมินเพื่อการพัฒนา ไม่ใช่การตัดสินได้หรือตกของผู้เรียนแต่อย่างใด

4.6 ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดรูปแบบ ระยะเวลาในการรายงานผลการเรียนรู้ ทั้งการรายงานผู้ปกครองระหว่างปี และการรายงานผลของสถานศึกษาช่วงปลายปี ต่อสาธารณะและหน่วยงานต้นสังกัด

5. การบริหารการนิเทศภายใน ได้แก่ การจัดให้มีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

5.1 ผู้บริหารมีความสามารถในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ที่มีหลักการให้บุคลากรทุกคนร่วมกันรับผิดชอบในการนำเสนอสถานศึกษาไปสู่มาตรฐาน การศึกษาทุกคน จึงต้องร่วมคิด ร่วมกันทำ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้ ส่วนทาง วิชาการแต่ละคนเป็นผู้นิเทศและเป็นผู้รับผิดชอบการนิเทศตามความเหมาะสมเฉพาะตัวในแต่ละ ด้าน

5.2 ผู้บริหารมีความสามารถในการกำหนดวิธีการและระยะเวลาการนิเทศภายใน วิธีการที่จะนำไปใช้ควรเป็นวิธีการที่มีลักษณะเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน เช่น การแลกเปลี่ยน ประสบการณ์และให้ความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจจากการอ่าน การค้นคว้า การได้ไปประชุม อบรม สัมมนา ปฏิบัติการในระดับต่าง ๆ การสาธิตรูปแบบการสอนเพื่อ ช่วยกันค้นหาข้อบกพร่องและการปรับปรุงให้เป็นรูปแบบของสถานศึกษาร่วมกัน การประชุม ระดมสมองที่ไม่ต้องมีการวิพากษ์วิจารณ์กันโดยตรง เป็นต้น

5.3 ผู้บริหารมีความสามารถในการควบคุม ดูแลและส่งเสริมให้มีการดำเนินการ นิเทศภายในอย่างสม่ำเสมอ

5.4 ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยถือเป็น ปัญหาของสถานศึกษาโดยส่วนรวม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548, หน้า 3-4) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงาน วิชาการไว้ 4 ประการ คือ

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ

1.2 โครงการสอน

1.3 บันทึกการสอน

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนิน ไปด้วยดีและสามารถปฏิบัติได้ ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอน

2.2 การจัดชั้นเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน

2.4 การจัดแบบเรียน

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน

2.6 การฝึกงาน

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการส่งเสริมการจัดหลักสูตรและการส่งเสริมการจัดหลักสูตรโปรแกรมการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด

3.3 การนิเทศการสอน

4. การวัดและประเมินผล กระบวนการ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการวิเคราะห์ผลการเรียน

คู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู (2552, หน้า 6-7) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานบริหารวิชาการไว้ว่า งานวิชาการถือเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ซึ่งทั้งผู้บริหาร โรงเรียน คณะครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดแนวทางปฏิบัติการประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง งานวิชาการของโรงเรียนประกอบด้วยงานหลักสูตรและการจัดการศึกษาเป็นหลัก ซึ่งโรงเรียนจะต้องสร้างหลักสูตรของตนเองขึ้น ซึ่งเรียกว่า หลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นครูจะต้องทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้การออกแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งงานวิชาการมีขอบข่ายและภารกิจดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
  2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน
  3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
  4. การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
  5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยีทางการศึกษา
  6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
  7. การนิเทศการศึกษา
  8. การแนะแนวการศึกษา
  9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
  10. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2551, หน้า 9) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ 6 งาน

ดังนี้

1. งานหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร

2. งานบริหารหลักสูตร
3. งานสื่อและนวัตกรรมการ
4. งานวัดและประเมินผล
5. งานนิเทศภายใน
6. งานส่งเสริมวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 7) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานบริหารวิชาการไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การนิเทศการศึกษา

ธนกร นิโรธร (2559, หน้า 84) ได้กำหนดประเด็นขอบข่ายงานวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อศึกษาความพร้อมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ไว้ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร
2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561, หน้า 35) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงาน วิชาการการศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
3. ด้านสื่อการเรียนการสอน
4. ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ

จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของนักการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาค้นคว้า ได้ทำตารางสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วได้ข้อสรุป นำมากำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัย ดังตารางที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้านคือ

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3. ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ
4. ด้านการนิเทศการศึกษา
5. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ตาราง 2 แสดงตารางสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง การบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของ
ผู้บริหารสถานศึกษา

ที่	ประเด็น	งานวิจัย เล่มที่										ความถี่
		*1 สิริพันธ์ ไชยศิริจกกล	*2 ดลญา ทองน้อย	*3 รุ่งลาภรณ์ แจ่มศรี	*4 ธนภร ณีโรธ	*5 ทิมพัชญ์ พรหมมาตย์	*6 มาลัย จันทรมิต	*7 สมหมาย ทรัพยากรบัญชา	*8 กัลยาณี คำแก้ว	*9 สุสุดรา ไสแสง	*10 วริญญา คีลาโคตร	
1.	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
2.	ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
3.	ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	✓		✓		✓	✓				✓	5
4.	ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	✓										1
5.	ด้านการจัดตารางกิจกรรมประจำวัน	✓										1
6.	ด้านการนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓				✓	✓	✓	✓	8
7.	ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		9
8.	ด้านการอบรมทางวิชาการ							✓				1
9.	ห้องสมุด							✓				1
10.	ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้										✓	1
ความถี่		7	4	5	3	4	7	4	4	4	5	47

เกณฑ์ในการเลือก ใช้ความถี่ซ้ำกันตั้งแต่ 5

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตัวแปรที่ได้กล่าวถึงการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเลือกตัวแปรที่มีความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไปได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

หลักสูตรเป็นหัวใจของการศึกษาเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าเยาวชนไทยในอนาคตควรจะเป็นพลเมืองอย่างไรที่สังคมไทยต้องการ และสามารถดำเนินชีวิตของตนได้อย่างมีความสุข แม้ว่าหลักสูตรจะสร้างขึ้น อย่างดีเลิศและเหมาะสมเพียงใดก็ตาม หลักสูตรนั้น ไม่มีการนำไปใช้ อย่างมีประสิทธิภาพก็ยากที่การใช้หลักสูตรจะบรรลุเป้าหมาย ผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย ขั้นตอน และบทบาทของผู้บริหารในการบริหารหลักสูตร

นาตยา ปิลันธนานนท์ (2542, หน้า 36) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นว่าหลักสูตรระดับการสอน (Taught Curriculum) หมายถึง หลักสูตรที่ครูนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งควรเป็นหลักสูตรที่คณะของครูผู้สอนจัดทำขึ้นมาใช้เอง เพราะจะเป็นการสื่อสารให้ทราบว่า ครูรู้ว่าสอนอะไร สอนอย่างไร ใช้สื่อการสอนอะไร และประเมินผลอย่างไร และจะเป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการ ปรัชญา ปณิธานของโรงเรียน ของท้องถิ่น และสามารถสร้างความมั่นใจ ได้ว่าผู้เรียนทุกคนมีโอกาสที่จะได้รับการเรียนรู้ตามมาตรฐานที่ได้วางไว้ ด้วยการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเขา

ธนกร นิโรธร (2559, หน้า 86) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง คู่มือหรือแผนการสอน ซึ่งบอกจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดการเรียนการสอน และวิธีการประเมินผล ในการดำเนินการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 26) ได้ให้ความหมายว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาค้นคว้าได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 44-45) ได้กำหนดการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้ดังนี้

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย เป็นหลักสูตรของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับ ปฐมวัย แต่ละแห่งวางแผนหรือกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐาน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย กำหนด สถานศึกษาต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์ จุดเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพบริบทและความ ต้องการของชุมชนมาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. จุดหมายของหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาบนพื้นฐานหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยสถานศึกษาต้องเชื่อมโยงมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปสู่การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและ สะท้อนให้เห็นหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เช่น การประสาน ความร่วมมือระหว่าง ครอบครัว ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้สอนปฐมวัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีส่วนร่วมใน การพัฒนาเด็ก

2. การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาจะต้องสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม เศรษฐกิจและปรับเปลี่ยน ให้สอดคล้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ควรดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คู่มือหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยและเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและ ครอบครัว สภาพปัจจุบัน สภาพต่าง ๆ ที่เป็นปัญหา จุดเด่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ความต้องการ ของชุมชนและท้องถิ่น

2.2 จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยกำหนดปรัชญาการศึกษาวิสัยทัศน์ภารกิจหรือ พันธกิจ เป้าหมาย มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้สภาพที่พึงประสงค์ โดยโครงสร้าง หลักสูตรประกอบด้วย การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี เพื่อกำหนดประสบการณ์สำคัญ และสาระที่ควรเรียนรู้ในแต่ละช่วงอายุ ระยะเวลาเรียน การจัดประสบการณ์การสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การประเมิน พัฒนาการและการบริหารจัดการ หลักสูตรซึ่งสถานศึกษาอาจกำหนดโครงสร้างหลักสูตรได้ตามความเหมาะสม และความ จำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

2.3 ประเมินหลักสูตรของสถานศึกษาปฐมวัย แบ่งออกเป็นการประเมินก่อนนำ หลักสูตรไปใช้เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรองค์ประกอบของหลักสูตร หลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้ใช้หลักสูตรผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ หลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ การประเมินระหว่างการดำเนินการใช้ หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดีเพียงใดควรมีการ ปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมิน เพื่อตรวจสอบ

หลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุ เพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเหมาะสม มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา และหลักสูตรที่ใช้มุ่งเน้นให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตามวัยและความสามารถ ของแต่ละบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง สนับสนุนให้ครูปฐมวัยเข้าร่วมอบรม สัมมนา และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการจัดการศึกษาให้เด็กก่อนวัยเรียน หรือเด็กปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มิได้มุ่งหวังให้อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น หรือเรียนรู้เนื้อหาวิชาต่าง ๆ แต่จะเป็นการปูพื้นฐานวิชาต่าง ๆ ให้ในรูปกิจกรรม เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเด็กจะเรียนรู้ได้ดีกว่า เช่น การสอนให้เด็กเป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อดทน ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ไม่อาจทำได้ด้วยการสอนด้วยคำพูดแต่จะเกิดจากการจัด กิจกรรมที่เหมาะสมเป็นรูปธรรม

วริญญา ศิลาโคตร (2560, หน้า 46) กล่าวว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กระดับปฐมวัย จะต้องคำนึงถึงความพร้อมในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามตารางกิจกรรมประจำวัน ครูผู้สอนต้องสามารถปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่นและบูรณาการ กิจกรรมต่าง ๆ และเวลาที่เหมาะสมกับเด็กโดยการจัดกิจกรรมผ่านการเล่น เพราะการเล่นเป็นการโดยธรรมชาติของเด็ก โดยคำนึงถึงความต้องการและพัฒนาการของเด็ก ในการจัดประสบการณ์จึงควรจัดในรูปแบบของการบูรณาการผสมผสานวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันทั้งกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียน และการจัดมุมกิจกรรม

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561, หน้า 43) กล่าวไว้ว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ควรคำนึงถึงหลักการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญให้เด็กได้รับการพัฒนาพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง แนวการจัดประสบการณ์ โดยครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จิตวิทยาเด็ก รู้ถึงการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 43–57) ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์และแนวทางการจัดประสบการณ์ไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และมีการอธิบายรายละเอียดไว้ในคู่มือ ดังนี้

1. จัดประสบการณ์ในการเล่นและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญ ทั้งกระบวนการและผลผลิต
4. จัดการพัฒนารูปแบบให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ในการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 41–42) ได้กำหนดการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุ 3–6 ปี ไว้ดังนี้

การจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุ 3–6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการจัดประสบการณ์ แนวทางการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

หลักการจัดประสบการณ์

1. การจัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้อย่างหลากหลายเพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุลและต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ เพื่อตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก
4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมิน มาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง
5. ให้พ่อแม่ ครอบครัวยุ ชุมชนและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

แนวทางการจัดประสบการณ์

1. การจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะและระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
  2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็กได้ ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลองและคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
  3. จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรมและทักษะ
  4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้คิดริเริ่มวางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด โดยผู้สอน ผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกและเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
  5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุขและเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
  6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็กสอดคล้องกับบริบทสังคมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก
  7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและการมีวินัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
  8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
  9. จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคลแล้วนำมาได้ไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน
  10. จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัวและชุมชนมีส่วนร่วม ในการวางแผน การสนับสนุน สื่อ แหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมและการประเมินพัฒนาการ
- สรุปได้ว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ มีการปลูกฝังผู้เรียนให้มี

คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม พร้อมทั้งจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ

นฤมล เนียมหอม (2555, หน้า 89) กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมและความสามารถของเด็กในด้านต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง แล้วนำมาเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับเด็ก หรือการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ควรเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการจัดประสบการณ์ตามปกติ ในกิจวัตรประจำวัน ครูที่ประเมินอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบจะสามารถใช้หลักสูตรและจัดประสบการณ์ ได้อย่างเหมาะสมกับวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก

ธนกร นิโรธร (2559, หน้า 105) กล่าวว่า การวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย หมายถึง การตรวจสอบผลการเรียนรู้ และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 43) การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของ กิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ทั้งนี้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงและวางแผน การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตร การประเมิน พัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมออย่างต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างมีระบบ มีการวางแผน เลือกรูปแบบและจัดบันทึกไว้เป็น

หลักฐาน

5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 44) ได้กล่าวถึงการประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติ เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็ก ต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์ หรือจัดทำ หรือเอกสารอย่างเป็นทางการ

ระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

1. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
2. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
3. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
4. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวัน ด้วยเครื่องมือและวิธีการ

ที่หลากหลาย ไม่ควรใช้แบบทดสอบ

5. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 3-6 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561, หน้า 50) ได้กล่าวว่า การวัดและการประเมินพัฒนาการ คือ ครูสามารถใช้วิธีการวัดและประเมิน พัฒนาการเด็กได้ถูกต้องและเหมาะสมโดยนำผลการวัดและประเมินพัฒนาการปรับปรุงการจัดกิจกรรมและการจัดประสบการณ์ของเด็ก

สรุปได้ว่า การวัดและประเมินพัฒนาการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวัดและประเมินพัฒนาการหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของ การจัดการศึกษาปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษา และมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานการศึกษา โดยประเมินตามสภาพจริง ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีในทุกด้าน และใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสังเกต การสนทนากับเด็กจดบันทึกพฤติกรรม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็กมีประเมินพัฒนาการของผู้เรียน เป็นรายบุคคล อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี เพื่อผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงและวางแผนและพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสม และสามารถพัฒนาเครื่องมือการประเมินพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านกาารนิเทศการศึกษา

ความหมายของกาารนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, หน้า 2-3) ให้ความหมายของกาารนิเทศการศึกษาปฐมวัย หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ให้กาารนิเทศ ซึ่งอาจได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่าย

วิชาการ ครูวิชาการและครูกับผู้รับการนิเทศ ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และครูสอนระดับปฐมวัย โดยการใช้เหตุผลและสติปัญญาในการแก้ไข ปรับปรุง เสนอแนะ และพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้การสอนในระดับปฐมวัย ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียน และบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

วริญญา ศิลาคีตร (2560, หน้า 57) กระบวนการนิเทศการศึกษา เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ การวางแผนการสร้างสื่อเครื่องมือและวิธีการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ กำกับดูแลการประเมินผล รายงานผล และเผยแพร่ผลงาน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญที่ช่วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2548, หน้า 20) การนิเทศการศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อจะให้ครูสอนดียิ่งขึ้น ช่วยให้นักเรียนเรียนดีขึ้นและ ปรับปรุงการศึกษาของเรียนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษามีความซับซ้อนมากกว่าการนิเทศวิชาชีพอื่น ๆ เพราะการพัฒนาคนเป็นงานที่ต้องอาศัยเวลา และเป็นการมุ่งปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

1.1 การนิเทศการสอนให้ข้อมูลแก่ครูด้านการสอน เพื่อครูจะได้ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนของตนเอง

1.2 การนิเทศการสอน ช่วยให้ผู้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถในด้านการจัดการเรียนการสอน

1.3 การนิเทศการสอน ช่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพการสอนของครู

2. เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

2.1 เพื่อปรับปรุงคุณภาพของการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

2.2 เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพงานวิชาการในโรงเรียน

3. เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 33) ได้ให้ความหมายจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ว่า

1. เพื่อช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

3. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิรูประบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบและชื่นชมในผลงาน

4. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552, หน้า 33) ได้ให้ความหมายจุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ว่า

1. เพื่อช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน สังคม ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

3. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิรูประบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบและชื่นชมในผลงาน

4. เพื่อให้เกิดการประสานงานและความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชุมชน สังคม

กมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 59) หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศภายใน การนิเทศเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศเพื่อ พัฒนางานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นการพัฒนาบุคลากรรูปแบบหนึ่งที่ได้ผลรวดเร็วกว่า โดยเฉพาะการนิเทศภายในสถานศึกษา ในอันที่จะปรับปรุง ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น เป็นการเพิ่มพลังการปฏิบัติงานของครู รวมทั้งให้ครูมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ และผลสุดท้าย คือ การศึกษาของเด็กก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ และเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนประสบความสำเร็จ ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องถือว่าการนิเทศการศึกษาเป็นงานในความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนโดยตรง สำหรับการดำเนินงานนิเทศนั้น ผู้บริหารอาจจะดำเนินการเองหรือมอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทน

2. การนิเทศภายในโรงเรียนจะสำเร็จลงได้ มีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทั้ง 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายผู้บริหาร ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ หากขาดความร่วมมือจากฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง การนิเทศจะไม่มีโอกาสพบกับความสำเร็จได้

3. ต้องตระหนักถึงความเข้าใจว่า การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้นเป็นการทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมงานให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น การนิเทศไม่ใช่การบังคับ ชูเชิญ หรือคอยจับผิดแต่ประการใด

4. บุคลากรภายในโรงเรียนต้องมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน ในสภาพความเป็นจริงแล้ว ไม่มีใครที่มีความเชี่ยวชาญทุกด้าน ดังนั้นจึงน่าจะแลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่เพื่อนร่วมงาน เพื่อให้ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ความสามารถสูงนี้

5. การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนต้องเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการ แก้ปัญหา หรือสนองความต้องการในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

6. การสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหาร จะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงถือว่าการสร้างเสริมกำลังใจของผู้บริหารจะส่งผลต่อความสัมฤทธิ์ผลของการนิเทศภายในโรงเรียนด้วย

ดลญา ทองน้อย (2556, หน้า 38) การนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย มีหลักการ เช่นเดียวกับการนิเทศระดับอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายที่ คุณภาพของการศึกษา ตั้งอยู่บนหลักความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีบรรยากาศแบบ ประชาธิปไตยและใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินงาน โดยมีแบบแผนของการนิเทศที่มี ระดับขั้นตอนชัดเจนต่อเนื่องกันเป็นระบบ ซึ่งจะสามารถช่วยให้การนิเทศประสบผลสำเร็จ อย่างมีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนการนิเทศที่สำคัญ คือ การศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและ ความต้องการ เพื่อกำหนดขั้นตอนการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งการสร้างเครื่องมือและพัฒนาวิธีการนิเทศที่มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติการนิเทศเป็น การลงมือดำเนินการตามขั้นตอนและเค้าโครงการทำงานตามเครื่องมือของแต่ละเรื่องที่กำหนด ไว้ การประเมินผลและรายงานผลเป็นการติดตาม กำกับ ดูแล ช่วยเหลือและสนับสนุนให้ ปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งสรุปรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำไปพัฒนาการ จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ ภายในเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา มีกำหนดเป้าหมายการนิเทศ ภายในระดับปฐมวัยในสถานศึกษา และมีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการปฏิบัติงาน ของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการ แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ พัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ และให้คำปรึกษาและ ให้คำแนะนำแก่บุคลากรทางการศึกษา สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม

ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนเป็นตัวกลางซึ่งมีความสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนมี หน้าที่เป็นตัวนำความต้องการของครูไปสู่ตัวนักเรียนอย่างถูกต้องและรวดเร็ว เป็นผลให้ นักเรียนเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมไปตามจุดมุ่งหมายการเรียนการสอนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

สื่อการสอนได้นำไปใช้ ในการเรียนการสอนตลอดและยังได้รับการพัฒนาไปตามการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งก้าวหน้าไปไม่หยุดยั้ง นักการศึกษาเรียกชื่อ การสอนด้วยชื่อต่าง ๆ เช่น อุปกรณ์การสอน สื่อทัศนูปกรณ์ เทคโนโลยีการศึกษา สื่อการเรียนการสอน สื่อการศึกษา เป็นต้น

สื่อประกอบการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรมีสื่อทั้งที่เป็นประเภท 2 มิติ หรือ 3 มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อนวัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้าน สื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการ จัดการใช้สื่อเริ่มต้นจากสื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงร่าง และสัญลักษณ์ ทั้งนี้การใช้สื่อต้อง เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็ก ที่หลากหลาย

สื่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย ทำให้ การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอน ไว้ดังนี้

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561, หน้า 46) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน คือ การนำ วัสดุอุปกรณ์มาใช้คู่กับการจัดประสบการณ์ เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการวางแผนจัดหาสื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของครู

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551, หน้า 207) กล่าวว่าสื่อการสอน (Instructional media) หมายถึง สิ่งที่น่าความรู้ไปสู่ผู้เรียนอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการ สอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ ก็คือ สื่อประเภทสื่อทัศนูปกรณ์ (Audio visual aids) รวมถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์และวิธีการทางสื่อทัศนศึกษา ส่วนสื่อทัศนูปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็น วัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์หรือวิธีการที่ครูอาจารย์เลือกมาและวางแผนใช้รวมเข้าไปในเนื้อหาของ หลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ระดับชั้นสติปัญญาและความสามารถ ของผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

สื่อการสอนประเภทสื่อทัศนูปกรณ์ แบ่งความสามารถและลักษณะมีดังนี้

1. สื่อทัศนวัสดุ ได้แก่
  - 1.1 ภาพ เช่น ภาพเขียน ภาพถ่าย ภาพที่ตัดมา
  - 1.2 วัสดุลายเส้น ได้แก่ การ์ตูนลายเส้น แผนภูมิ แผนสถิติ ไปสเตอร์
  - 1.3 วัสดุมีทรง ได้แก่ หุ่นจำลอง ของจริง
2. เครื่องมือสื่อทัศนูปกรณ์ ได้แก่

- 2.1 เครื่องเสียง เช่น เครื่องบันทึกเสียง เครื่องเล่น แผ่นเสียง เครื่องขยายเสียง
- 2.2 เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉาย फिल्मสตริป เครื่องฉายภาพยนตร์
3. กิจกรรมสโตนทัคตูปกรณ์ ได้แก่
  - 3.1 การศึกษานอกสถานที่
  - 3.2 การจัดนิทรรศการ
  - 3.3 การจัดสถานการณ์จำลอง

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, หน้า 117) กล่าวว่า หลักในการเลือกสื่อการเรียนการสอนควรพิจารณา ดังนี้

1. ตอบสนองจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา
2. เหมาะสมกับวัยพื้นฐานประสบการณ์และจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. หาได้ง่ายและเหมาะสมทั้งในด้านค่าใช้จ่ายและการปฏิบัติ
4. เหมาะสมกับผู้เรียนทั้งด้านสภาพสังคมและเศรษฐกิจ

สำนักวิชาการและมาตรฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549, หน้า 12) กล่าวว่า สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมภายในสถานศึกษาปฐมวัย ควรเป็นสื่อที่พัฒนาการเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย การใช้สื่อก็จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ลักษณะสื่อควรมีดังนี้

1. เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก
2. เป็นสื่อที่ปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก
3. เป็นสื่อที่เอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า สะท้อนวัฒนธรรมและสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
4. เป็นสื่อที่เด็กควรมีส่วนในการจัดทำป้ายนิเทศ โดยมีผลงานของเด็กในหลายรูปแบบและป้ายนิเทศมีการปรับเปลี่ยน ทันต่อเหตุการณ์ เอื้อต่อการเรียนรู้

วริญญา ศิลาโคตร (2560, หน้า 51) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยถือได้ว่าเป็นการจัดที่ต้องคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ โดยเฉพาะการใช้สื่อที่ต้องจัดให้เหมาะสมกับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามศักยภาพ ทั้งนี้ผู้สอนควรมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยี และสามารถให้ความรู้กับผู้ปกครองได้ เช่น การเลือกสื่อที่มีประโยชน์กับตัวเด็กมากที่สุด

สรุปได้ว่า การพัฒนาสื่อการเรียนรู้นั้น หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยี ที่ทันสมัย มีความรู้เรื่องการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย จัดทำสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และจัดทำพัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียนและเพียงพอต่อผู้เรียน สามารถใช้

สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและสถานศึกษาได้อย่างหลากหลาย รวมทั้งประเมินคุณภาพสื่อเพื่อการเรียนการสอน เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ มีนโยบายการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาเห็นความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอน พัฒนางานด้านวิชาการในการผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนและมีจัดสรรงบประมาณและให้การสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

มัทนา ฉนวนพยัคฆ์ (2558) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสาขาที่จบการศึกษาของครูผู้สอนระดับปฐมวัย ประสบการณ์ในการสอน ขนาดของโรงเรียน และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับ จากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย สามอันดับแรก ดังนี้ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก

2. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านบูรณาการเรียนรู้ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ได้แก่ 1) จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับความต้องการตามวัย และพัฒนาการของเด็ก มุ่งพัฒนาเด็กทั้งปกติ 2) โรงเรียนควรจัดหาสื่ออุปกรณ์ เครื่องเล่นให้เหมาะสมและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก 3) จัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง 4) กิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ปฏิบัติและเกิดการเรียนรู้ 5) ประเมินพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 6) ผู้สอนกับผู้ปกครองมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก

ธนกร นิโรธร (2559) ได้ศึกษาการศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการ และเสนอแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ควรมีการประชุมวางแผนการดำเนินงาน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยบูรณาการเกี่ยวกับอาเซียน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ มีปฏิทินการนิเทศติดตามการทำงาน และกำกับติดตามการทำงานจากผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรมีการประชุม วางแผนการดำเนินงานกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน จัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้เพียงพอ และด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ ประเมินผลตามมาตรฐานการเรียนรู้ระดับปฐมวัย และนิเทศติดตามการทำงานจากผู้บริหารสถานศึกษา

วริญญา ศิลาโคตร (2560) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียน ของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพเปรียบเทียบและศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยใน

บริบทประชาคมอาเซียนของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

ผลวิจัยพบว่า

1. การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบและความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนของโรงเรียนคาทอลิกที่มีตำแหน่งและประสบการณ์ทำงานไม่แตกต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในบริบทประชาคมอาเซียนของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี ดังนี้

1. ด้านหลักสูตรควรทำหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านเนื้อหาเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน โดยผู้เชี่ยวชาญและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับบริบทของประเทศอาเซียน

2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ควรจัดประสบการณ์เรียนรู้เรื่องศิลปะ วัฒนธรรม และภาษาอื่น ๆ นอกจากภาษาอังกฤษ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น ลาว โดยใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาฝึกทักษะทางภาษา

3. ด้านสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ควรจัดสรรงบประมาณส่งเสริมพัฒนาการผลิตสื่อมัลติมีเดียการเรียนรู้ วัฒนธรรม สังคมของประเทศอาเซียนเพื่อดึงดูดความสนใจในสื่อการสอนแบบ ICT

4. ด้านการจัดแหล่งเรียนรู้ควรจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับกลุ่มประเทศในอาเซียนในทั้งในและนอกห้องเรียน

5. ด้านการนิเทศภายในควรมีแผนงาน โครงการนิเทศ ติดตามภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาระดับปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1
2. เปรียบเทียบระดับปัญหาจำแนกตามความคิดเห็นของ

ผู้บริหารและครูในด้านปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 3. ศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานด้าน วิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของครูปฐมวัยและผู้อำนวยการโรงเรียน ของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดยภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามลำดับ

2. ครูปฐมวัยและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการวัดและการประเมินพัฒนาการ ครูปฐมวัยและผู้บริหาร มีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะความคิดเห็นของครูปฐมวัยและผู้บริหารที่มีต่อ ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชัยภูมิเขต 1 ได้แก่ ความไม่เข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตร นำมาสู่การจัด ประสบการณ์ที่ไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับวัย ชุมชนและผู้ปกครองไม่มีความเข้าใจใน จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ครูปฐมวัยส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์การจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และช่วยพัฒนาศักยภาพเด็กในทุก ๆ ด้าน หลาย ๆ โรงเรียน มุ่งเน้นแต่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบอ่านเขียนท่องจำ และยังขาดแคลนสื่อที่ เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยขาดทักษะการใช้สื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดซื้อสื่อ การเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเพียงพอ การวัดและประเมินผลพัฒนาการ ส่วนใหญ่ยังขาดความต่อเนื่อง และไม่มีการจดบันทึกแบบเป็นระบบ พ่อแม่ผู้ปกครองยังไม่มี ส่วนร่วมในการประเมินเด็กปฐมวัย การประเมินเด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ มีแค่การทำแบบทดสอบ แบบฝึกหัดและการท่องจำ ซึ่งถือว่าไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างแท้จริง

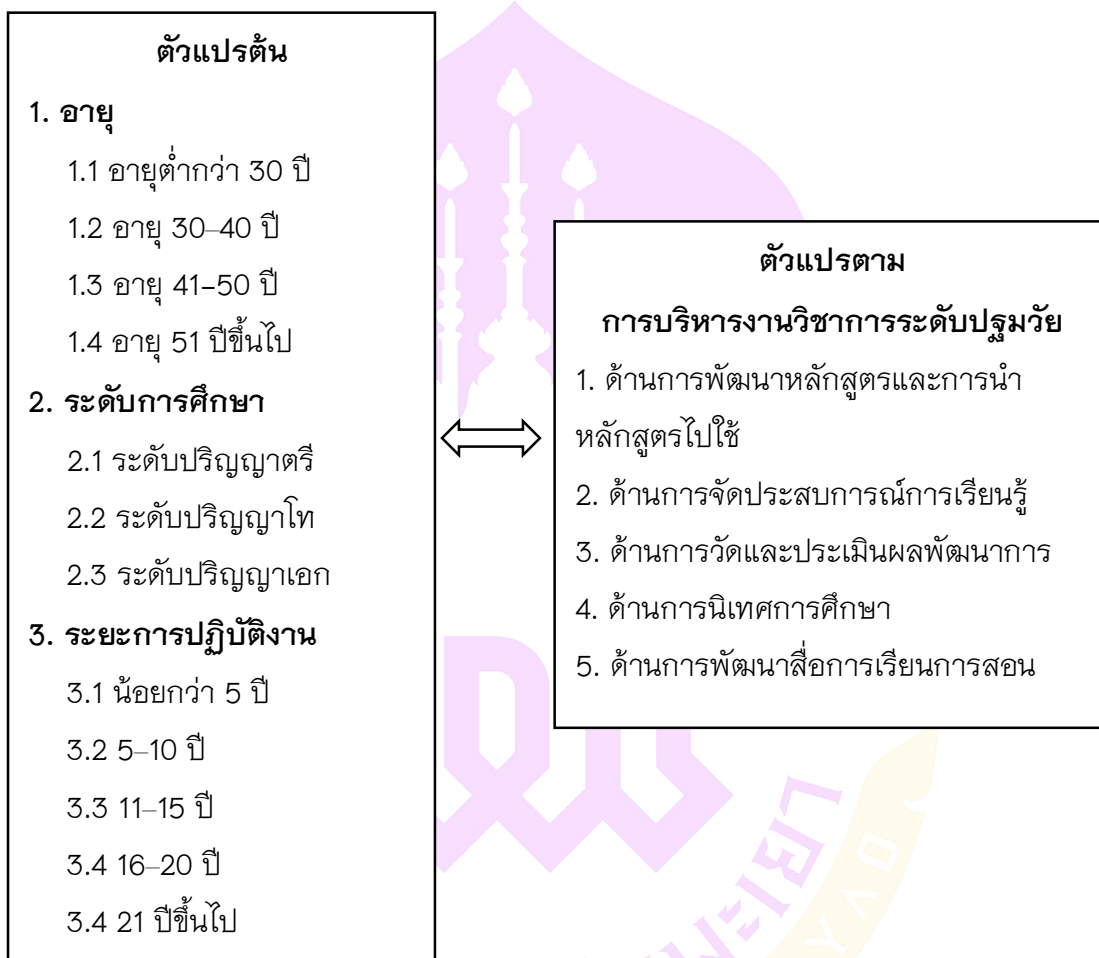
จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปการบริหารงานวิชาการระดับ ปฐมวัยของสถานศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล อย่างสูงสุดต่อสถานศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำที่มีบทบาทสำคัญในการผลักดัน

ขับเคลื่อนให้การดำเนินงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้งานบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหาร ดังนั้น การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารโรงเรียนต้องเป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นให้คำแนะนำและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารควรพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่สำคัญและจำเป็น คือ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูใช้สื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้และประสบการณ์ มีความเข้าใจช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สนับสนุนให้มีความรับผิดชอบสูง มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูนำแผนการจัดประสบการณ์ปรับปรุงหรือพัฒนาก่อนนำไปใช้ โดยปรับเนื้อหาและกิจกรรมเข้ากับโรงเรียนและชุมชน จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับการพัฒนาการของเด็ก ยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ควรทำหน้าที่นิเทศการศึกษานิเทศการเรียนการสอน เพื่อให้การช่วยเหลือแก่ครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าได้องค์ความรู้ที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัยนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดงานวิจัยในครั้งนี้ ดังแสดงในภาพประกอบที่ 1

ภาพ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยผู้ศึกษาค้นคว้าได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 50 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำนวน 140 คน รวม 190 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ปีการศึกษา 2562 โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยใช้ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นชั้นในการแบ่ง และคำนวณหาสัดส่วนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 33 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 94 คน รวมทั้งสิ้น 127 คน

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษา	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง	
	ผู้บริหาร	ครูปฐมวัย	ผู้บริหาร	ครูปฐมวัย
ศูนย์เครือข่ายเจดีย์หลวง-ท่าก้อ	14	39	9	26
ศูนย์เครือข่ายป่าแดด-แม่สรวย	13	36	9	24
ศูนย์เครือข่ายแม่พริก-ศรีถ้อย	7	20	5	13
ศูนย์เครือข่ายห้วยไคร้	8	23	5	16
ศูนย์เครือข่ายวารวิ	8	22	5	15
รวม	50	140	33	94
		190		127

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2, วันที่ 10 มิถุนายน 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาการปฏิบัติงาน โดยใช้แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ มี 7 ข้อ
2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มี 7 ข้อ
3. ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มี 9 ข้อ
4. ด้านการนิเทศการศึกษา มี 7 ข้อ
5. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มี 10 ข้อ รวมทั้งหมด 40 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่ปฏิบัติไว้ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likerts) ดังนี้

5	หมายถึง	มีสภาพการบริหารงานวิชาการมากที่สุด
4	หมายถึง	มีสภาพการบริหารงานวิชาการมาก
3	หมายถึง	มีสภาพการบริหารงานวิชาการปานกลาง
2	หมายถึง	มีสภาพการบริหารงานวิชาการน้อย
1	หมายถึง	มีสภาพการบริหารงานวิชาการน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ หลักการ ทฤษฎี งานวิจัยและทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาและครูปฐมวัย ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
- 1.2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- 1.3 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ
- 1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา
- 1.5 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

2. สร้างแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน

3. นำแบบสอบถามฉบับร่าง นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบ รับข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ

ประธานหลักสูตรการบริหาร

การศึกษามหาบัณฑิตและดุษฎี

บัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา

ดร.สุทัต จันทะสินธุ์

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไคร้

ดร.อุทัยทิพย์ จันดีะวงษ์

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสนเจริญ

โดยหาค่า IOC พบว่า ทุกข้อคำถาม มีค่าระหว่าง 0.67–1.00

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่ประชากร จำนวน 30 คน แล้วนำเครื่องมือที่ได้กลับคืนมา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89

6. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพะเยา วิทยาเขตเชียงราย เพื่อติดต่อผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูลพร้อมแบบสอบถาม โดยขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด 127 ฉบับ ได้รับคืนมาจากบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามกลับมาแล้วผู้ศึกษาค้นคว้าตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้ไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (Frequency)

และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย เป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, หน้า 103)

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.50–5.00	หมายถึง	ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.50–4.49	หมายถึง	ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.50–3.49	หมายถึง	ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.50–2.49	หมายถึง	ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00–1.49	หมายถึง	ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาตามตัวแปร โดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาการปฏิบัติงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาการปฏิบัติงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way Analysis of Variance) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกและเข้าใจตรงกันในการเสนอผลการวิจัย จึงได้เสนอสัญลักษณ์ในการแปล ความหมาย ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติ F-test หรือ ANOVAที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน
p-value	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ใช้สถิติทดสอบรายค่านั้น
f	แทน	ค่าความถี่
df	แทน	ค่าองศาอิสระ (degree of freedom)
MS	แทน	Mean Square คือ ค่าเฉลี่ยความเบี่ยงเบนกำลังสอง
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
SS	แทน	Sum of Squares คือ ผลรวมของกำลังสองของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Sig.	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่คำนวณได้
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลำดับชั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยจำแนกตามอายุ ระดับ การศึกษาและระยะเวลาการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว (One way Analysis) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงาน

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. อายุ		
1.1 อายุต่ำกว่า 30 ปี	68	53.50
1.2 อายุ 30-40 ปี	38	29.90
1.3 อายุ 41-50 ปี	19	15.00
1.4 อายุ 51 ปีขึ้นไป	2	1.60
รวม	127	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ระดับการศึกษา		
2.1 ระดับปริญญาตรี	103	81.10
2.2 ระดับปริญญาโท	22	17.30
2.3 ระดับปริญญาเอก	2	1.60
รวม	127	100.00
3. ระยะเวลาปฏิบัติงาน		
3.1 น้อยกว่า 5 ปี	52	40.90
3.2 5-10 ปี	41	32.30
3.3 11-15 ปี	28	22.00
3.4 16-20 ปี	3	2.40
3.5 21 ปี ขึ้นไป	3	2.40
รวม	127	100.00

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงมา อายุ 30-40 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.90 อายุ 41-50 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 81.10 รองลงมา ระดับปริญญาโท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 17.30 และระดับปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.60 และระยะเวลาปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระยะเวลาปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 40.90 รองลงมา ระยะเวลาปฏิบัติงาน 5-10 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.30 ระยะเวลาปฏิบัติงาน 11-15 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 22 ระยะเวลาปฏิบัติงาน 16-20 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 และระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในกรอบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย 5 ด้าน โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน วิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัด เชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แยกเป็นรายด้าน

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 127		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้	3.13	0.32	ปานกลาง	2
2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.03	0.28	ปานกลาง	5
3 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ	3.14	0.30	ปานกลาง	1
4 ด้านการนิเทศการศึกษา	3.04	0.40	ปานกลาง	4
5 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	3.08	0.28	ปานกลาง	3
โดยรวม	3.09	0.17	ปานกลาง	

จากตาราง 5 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.09) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 3.14) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 3.13) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.08) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.04) และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.03) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน
วิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัด
เชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้

ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้	n = 127		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1 บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการ วางแผนการใช้หลักสูตร	3.51	0.99	มาก	1
2 บุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้อย่างเหมาะสม	3.10	1.18	ปานกลาง	5
3 บุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนา หลักสูตรที่เหมาะสมตามบริบทของ สถานศึกษา	3.38	1.12	ปานกลาง	2
4 หลักสูตรที่ใช้มุ่งเน้นให้เด็กได้รับการ พัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและ ความสามารถของแต่ละบุคคล	3.24	1.07	ปานกลาง	4
5 ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามผล การใช้หลักสูตร อย่างต่อเนื่อง	3.36	0.95	ปานกลาง	3
6 ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครู ปฐมวัยเข้าร่วมอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองด้านหลักสูตรอย่าง สม่ำเสมอ	2.81	1.24	ปานกลาง	6
7 บุคลากรทางการศึกษา แสวงหาความรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจาก แหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ	2.56	1.15	ปานกลาง	7
โดยรวม	3.13	0.32	ปานกลาง	

จากตาราง 6 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.13) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร ($\bar{X}$ = 3.51) รองลงมา บุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.38) และผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}$ = 3.36) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 3.36)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	n = 127		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1 บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.16	1.41	ปานกลาง	3
2 บุคลากรทางการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	3.20	0.80	ปานกลาง	2
3 บุคลากรทางการศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	2.91	1.16	ปานกลาง	5

ตาราง 7 (ต่อ)

ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	n = 127		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
4 บุคลากรทางการศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่	3.65	1.14	มาก	1
5 บุคลากรทางการศึกษา ปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม	3.12	1.02	ปานกลาง	4
6 บุคลากรทางการศึกษา จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	2.57	1.24	ปานกลาง	7
7 สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.64	1.33	ปานกลาง	6
โดยรวม	3.03	0.28	ปานกลาง	

จากตาราง 7 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.03) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ($\bar{X}$ = 3.65) รองลงมา บุคลากรทางการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\bar{X}$ = 3.20) และบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}$ = 3.16) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ($\bar{X}$ = 2.57)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงาน
วิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัด
เชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ

ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ	n = 127		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1 บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินพัฒนาการหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.51	0.99	มาก	1
2 บุคลากรทางการศึกษาวัดและประเมินพัฒนาการให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษา	3.10	1.18	ปานกลาง	6
3 บุคลากรทางการศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานการศึกษา	3.38	1.12	ปานกลาง	3
4 บุคลากรทางการศึกษา วัดและประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีในทุกด้าน	3.24	1.07	ปานกลาง	5
5 บุคลากรทางการศึกษา มีประเมินพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ตลอดปี	3.36	0.95	ปานกลาง	4
6 บุคลากรทางการศึกษา นำผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงและวางแผนการประเมินพัฒนาการ	2.81	1.24	ปานกลาง	8
7 บุคลากรทางการศึกษา นำผลการประเมินพัฒนาการมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสม	2.56	1.15	ปานกลาง	9

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ	n = 127		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
8 บุคลากรทางการศึกษา ใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสังเกตการสนทนากับเด็ก จดบันทึกพฤติกรรม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก	3.48	1.22	ปานกลาง	2
9 บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาเครื่องมือการประเมินพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.90	1.18	ปานกลาง	7
โดยรวม	3.14	0.30	ปานกลาง	

จากตาราง 8 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.14) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินพัฒนาการหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.51) รองลงมา บุคลากรทางการศึกษาใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสังเกต การสนทนากับเด็ก จดบันทึกพฤติกรรม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X}$ = 3.48) และบุคลากรทางการศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.38) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา นำผลการประเมินพัฒนาการมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 2.57)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา

ด้านการนิเทศการศึกษา	n = 127		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1 บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา	2.93	1.04	ปานกลาง	5
2 ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายการนิเทศภายใน ระดับปฐมวัยในสถานศึกษา	3.06	1.16	ปานกลาง	3
3 ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ	3.23	1.18	ปานกลาง	2
4 บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	3.31	1.13	ปานกลาง	1
5 บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ	3.02	1.00	ปานกลาง	6
6 ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่บุคลากรทางการศึกษา	2.84	1.20	ปานกลาง	7
7 บุคลากรทางการศึกษา สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม	2.94	1.13	ปานกลาง	4
โดยรวม	3.04	0.40	ปานกลาง	

จากตาราง 9 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.04) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรทางการ

ศึกษา สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการแก้ปัญหา ต่าง ๆ ได้ ($\bar{X}$ = 3.31) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 3.23) และผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายการนิเทศภายในระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 3.06) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่บุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X}$ = 2.84)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	n = 127		แปลผล	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1 ผู้บริหารสถานศึกษา มีนโยบายการส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาเห็นความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.93	1.03	ปานกลาง	8
2 ผู้บริหารสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณและให้การสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน	3.01	1.14	ปานกลาง	7
3 บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อนวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน	3.28	1.15	ปานกลาง	2
4 บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน	3.43	1.09	ปานกลาง	1
5 บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เพียงพอต่อผู้เรียน	3.10	0.96	ปานกลาง	5

ตาราง 10 (ต่อ)

	ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	n = 127		แปลผล	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
6	บุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและสถานศึกษาได้ อย่างหลากหลาย	2.83	1.18	ปานกลาง	10
7	บุคลากรทางการศึกษา สามารถประเมินคุณภาพสื่อการเรียนการสอน เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการสอนทุกสาระการเรียนรู้	2.87	1.12	ปานกลาง	9
8	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย	3.24	0.98	ปานกลาง	3
9	บุคลากรทางการศึกษา มีความรู้เรื่องการใช้สื่อประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย	3.19	1.10	ปานกลาง	4
10	บุคลากรทางการศึกษา พัฒนางานด้านวิชาการในการผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน	3.02	1.37	ปานกลาง	6
	โดยรวม	3.08	0.28	ปานกลาง	

จากตาราง 10 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.08) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน ($\bar{X}$ = 3.43) รองลงมา บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.28) และบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ($\bar{X}$ = 3.24) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

บุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและสถานศึกษา
ได้อย่างหลากหลาย ($\bar{X}$ = 2.83)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard Deviation) Independent Sample t-Test สถิติ F-test (One Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe') ดังตาราง 11

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ (n = 127)

สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัย	อายุต่ำกว่า 30 ปี (n = 68)			อายุ 30 - 40 ปี (n = 38)			อายุ 41 - 50 ปี (n = 19)			อายุ 51 ปีขึ้นไป (n = 2)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำ หลักสูตรไปใช้	4.35	0.43	มาก	4.28	0.52	มาก	4.32	0.33	มาก	4.42	0.60	มาก
2. ด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้	4.42	0.43	มาก	4.51	0.45	มากที่สุด	4.45	0.28	มาก	4.50	0.70	มากที่สุด
3. ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ	4.35	0.50	มาก	4.30	0.46	มาก	4.36	0.27	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	4.35	0.50	มาก	4.28	0.52	มาก	4.18	0.43	มาก	5.00	0.00	มากที่สุด
5. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	4.21	0.50	มาก	4.09	0.58	มาก	4.32	0.33	มาก	4.50	0.56	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.33	0.44	มาก	4.28	0.45	มาก	4.32	0.29	มาก	4.68	0.37	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุเรียงลำดับจากบุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี , อายุ 30-40 ปี, อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป ตามลำดับดังนี้

บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุ 30-40 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.42) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 4.35) ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 4.35) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.35) และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.21) ตามลำดับ

บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.28) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.51) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 4.30) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.28) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 4.28) และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.09) ตามลำดับ

บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.32) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.45) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 4.36) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 4.32) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.32) และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 4.18) ตามลำดับ

บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.68) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 5.00) รองลงมา คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 5.00) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.50) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 4.50) และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 4.42) ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ (n = 127)

ด้าน	แหล่งความ	df	SS	MS	F	P-value
แปรปรวน						
ด้านการพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	3	.738	.246	2.420	.069
หลักสูตรและการนำ	ภายในกลุ่ม	123	12.512	.102		
หลักสูตรไปใช้	รวม	126	13.251			
ด้านการจัด	ระหว่างกลุ่ม	3	.683	.228	2.885*	.038
ประสบการณ์การ	ภายในกลุ่ม	123	9.713	.079		
เรียนรู้	รวม	126	10.397			
ด้านการวัดและ	ระหว่างกลุ่ม	3	.457	.152	1.718	.167
ประเมินผล	ภายในกลุ่ม	123	10.901	.089		
พัฒนาการ	รวม	126	11.358			
ด้านการนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	3	.587	.196	1.222	.305
การศึกษา	ภายในกลุ่ม	123	19.701	.160		
	รวม	126	20.288			
ด้านการพัฒนาสื่อ	ระหว่างกลุ่ม	3	.751	.250	3.323*	.022
การเรียนการสอน	ภายในกลุ่ม	123	9.266	.075		
	รวม	126	10.017			
	ระหว่างกลุ่ม	3	.143	.048	3.351*	.025
โดยรวม	ภายในกลุ่ม	123	3.778	.031		
	รวม	126	3.921			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 12 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทาง เดียว (One-way ANOVA) พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ

มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

เพื่อทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ที่มีช่วงอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe') ดังตาราง 13-14

ตาราง 13 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามอายุด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยวิธีของ Scheffe' (n = 127)

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 30 ปี	30-40 ปี	41-50 ปี	51 ปีขึ้นไป
		(n = 68)	(n = 38)	(n = 19)	(n = 2)
ต่ำกว่า 30 ปี	3.05	-	.126	-.084	-.084
31-40 ปี	2.93	-	-	-.210	-.210
41-50 ปี	3.14	-	-	-	.000
51 ปีขึ้นไป	3.14	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้วิธีการของ Scheffe'

ตาราง 14 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับ
ปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามอายุ
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน (n = 127)

อายุ	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 30 ปี (n = 68)	30-40 ปี (n = 38)	41-50 ปี (n = 19)	51 ปีขึ้นไป (n = 2)
ต่ำกว่า 30 ปี	3.11	-	.131	-.094	.066
31-40 ปี	2.98	-	-	-.226*	-.065
41-50 ปี	3.21	-	-	-	.160
51 ปีขึ้นไป	3.05	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า บุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
วิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามอายุ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 คู่ ได้แก่ อายุ 31-40 ปี กับอายุ
41-50 ปี กล่าวคือ บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน
วิชาการระดับปฐมวัย ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมสูงกว่าบุคลากรทาง
การศึกษาที่มีอายุ 30-40 ปี ส่วนรายคู่อื่นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

ตาราง 15 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ
ระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตาม
ระดับการศึกษา (n = 127)

สภาพการ บริหารงาน วิชาการระดับ ปฐมวัย	ปริญญาตรี (n = 103)			ปริญญาโท (n = 22)			ปริญญาเอก (n = 2)		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านการพัฒนา หลักสูตรและ การนำ หลักสูตรไปใช้	3.12	0.32	ปาน กลาง	3.22	0.32	ปาน กลาง	3.00	0.00	ปาน กลาง
2. ด้านการจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้	3.02	0.28	ปาน กลาง	3.09	0.30	ปาน กลาง	2.92	0.30	ปาน กลาง
3. ด้านการวัดและ ประเมินผล พัฒนาการ	3.15	0.31	ปาน กลาง	3.14	0.24	ปาน กลาง	3.16	0.07	ปาน กลาง
4. ด้านการนิเทศ การศึกษา	3.04	0.40	ปาน กลาง	3.01	0.38	ปาน กลาง	3.21	0.30	ปาน กลาง
5. ด้านการพัฒนา สื่อการเรียน การสอน	3.08	0.28	ปาน กลาง	3.09	0.28	ปาน กลาง	3.15	0.07	ปาน กลาง
เฉลี่ยรวม	3.09	0.17	ปาน กลาง	3.11	0.19	ปาน กลาง	3.10	0.03	ปาน กลาง

จากตาราง 15 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย
ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ตามลำดับดังนี้

บุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.09) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 3.15) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 3.12) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.08) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.04) และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.02) ตามลำดับ

บุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.11) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 3.22) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 3.14) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.09) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.09) และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.01) ตามลำดับ

บุคลากรทางการศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.10) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.21) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 3.16) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.15) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 3.00) และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 2.92) ตามลำดับ

ตาราง 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 127)

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P-value
ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	2	.241	.121	1.149	.320
	ภายในกลุ่ม	124	13.010	.105		
	รวม	126	13.251			
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.122	.061	.735	.482
	ภายในกลุ่ม	124	10.275	.083		
	รวม	126	10.397			
ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.002	.001	.012	.988
	ภายในกลุ่ม	124	11.356	.092		
	รวม	126	11.358			
ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.074	.037	.225	.798
	ภายในกลุ่ม	124	20.214	.163		
	รวม	126	20.288			
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.007	.004	.046	.955
	ภายในกลุ่ม	124	10.009	.081		
	รวม	126	10.017			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.011	.006	.178	.837
	ภายในกลุ่ม	124	3.910	.032		
	รวม	126	3.921			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระดับ

การศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวยจังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนคราย เขต 2 จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน (n = 127)

บริหารงานวิชาการ	น้อยกว่า 5 ปี			5-10 ปี			11-15 ปี			16-20 ปี			21 ปีขึ้นไป		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	3.11	0.32	ปานกลาง	3.05	0.29	ปานกลาง	3.26	0.32	ปานกลาง	3.42	0.24	ปานกลาง	3.23	0.29	ปานกลาง
2. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	3.02	0.28	ปานกลาง	3.01	0.27	ปานกลาง	3.07	0.33	ปานกลาง	3.09	0.08	ปานกลาง	3.04	0.29	ปานกลาง
3. ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ	3.13	0.31	ปานกลาง	3.10	0.28	ปานกลาง	3.21	0.30	ปานกลาง	3.25	0.12	ปานกลาง	3.22	0.29	ปานกลาง
4. ด้านการนิเทศการศึกษา	3.08	0.28	ปานกลาง	2.89	0.53	ปานกลาง	3.16	0.32	ปานกลาง	3.23	0.32	ปานกลาง	3.23	0.21	ปานกลาง

ตาราง 17 (ต่อ)

สภาพการ บริหารงานวิชาการ	น้อยกว่า 5 ปี (n = 52)		6-10 ปี (n = 41)		11-15 ปี (n = 28)		16-20 ปี (n = 3)		21 ปีขึ้นไป (n = 3)						
ระดับปฐมวัย	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ			
5. ด้านการพัฒนาสื่อ การเรียนการสอน	3.10	0.22	ปาน กลาง	3.06	0.27	ปาน กลาง	3.09	0.38	ปาน กลาง	3.13	0.23	ปาน กลาง	3.13	0.05	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.09	0.15	ปาน กลาง	3.03	0.17	ปาน กลาง	3.16	0.18	ปาน กลาง	3.22	0.05	ปาน กลาง	3.17		ปาน กลาง

จากตาราง 17 พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน ตามลำดับดังนี้

บุคลากรทางการศึกษาที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.09) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 3.13) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 3.11) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.10) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.08) และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.02) ตามลำดับ

บุคลากรทางการศึกษาที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 5 - 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.03) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 3.10) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.06) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 3.05) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.01) และด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 2.89) ตามลำดับ

บุคลากรทางการศึกษาที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 11-15 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.16) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 3.26) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 3.21) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.16) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.09) และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.07) ตามลำดับ

บุคลากรทางการศึกษาที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 16-20 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.22) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 3.42) รองลงมา คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 3.25) ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.23) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.13) และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.09) ตามลำดับ

บุคลากรทางการศึกษาที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.17) จำแนกตามรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย คือ ด้านการนิเทศการศึกษา ($\bar{X}$ = 3.23) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ($\bar{X}$ = 3.23) ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($\bar{X}$ = 3.22) ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X}$ = 3.13) และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 3.04) ตามลำดับ

ตาราง 18 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน (n = 127)

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P-value
ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้	ระหว่างกลุ่ม	4	1.050	.263	2.626*	.038
	ภายในกลุ่ม	122	12.201	.100		
	รวม	126	13.251			
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	4	.081	.020	.240	.915
	ภายในกลุ่ม	122	10.315	.085		
	รวม	126	10.397			
ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ	ระหว่างกลุ่ม	4	.280	.070	.770	.547
	ภายในกลุ่ม	122	11.078	.091		
	รวม	126	11.358	.263		
ด้านการนิเทศการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4	1.659	.415	2.715*	.033
	ภายในกลุ่ม	122	18.629	.153		
	รวม	126	20.288			
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	4	.059	.015	.181	.948
	ภายในกลุ่ม	122	9.958	.082		
	รวม	126	1.659			

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	.352	.088	3.007*	.021
	ภายในกลุ่ม	122	3.569	.029		
	รวม	126	3.921			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็น ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทาง เดียว (One-way ANOVA) พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระยะการปฏิบัติงาน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

เพื่อทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ที่มีระยะการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้ทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe') ดังตาราง 19-20

ตาราง 19 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับ
ปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามระยะ
การปฏิบัติงาน ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยวิธีของ
Scheffe' (n = 127)

ระยะการ ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า				21 ปี ขึ้นไป (n = 4)
		5 ปี (n = 57)	5-10 ปี (n = 32)	11-15 ปี (n = 31)	16-20 ปี (n = 3)	
น้อยกว่า 5 ปี	3.11	-	.055	-.153	-.316	-.126
6-10 ปี	3.05	-	-	-.209	-.372	-.182
11-15 ปี	3.26	-	-	-	-.163	.027
16-20 ปี	3.42	-	-	-	-	.190
21 ปีขึ้นไป	3.23	-	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่าบุคลากรทางการศึกษา ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้วิธีการของ Scheffe'

ตาราง 20 แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับ
ปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามระยะ
การปฏิบัติงาน ด้านการนิเทศการศึกษา (n = 127)

ระยะการ ปฏิบัติงาน	$\bar{X}$	น้อยกว่า	5-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	21 ปี
		5 ปี (n = 57)	(n = 32)	(n = 31)	(n = 3)	ขึ้นไป (n = 4)
น้อยกว่า 5 ปี	3.08	-	.193	-.078	-.152	-.152
6-10 ปี	2.89	-	-	-.271	-.346	-.346
11-15 ปี	3.16	-	-	-	-.074	-.074
16-20 ปี	3.23	-	-	-	-	.000
21 ปีขึ้นไป	3.23	-	-	-	-	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้วิธีการของ Scheffe'

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 สามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพการศึกษการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ รองลงมา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศ การศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เมื่อพิจารณา สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นรายด้าน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

1.1 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินพัฒนาการหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ รองลงมา บุคลากรทางการศึกษา ใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสังเกต การสนทนากับเด็ก จดบันทึกพฤติกรรม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก และบุคลากรทางการศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามมาตรฐาน การศึกษา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา นำผลการประเมินพัฒนาการมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสม

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร รองลงมา บุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมตามบริบทของ และผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน และพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน รองลงมา บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและสถานศึกษา ได้อย่างหลากหลาย

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายการนิเทศภายในระดับปฐมวัยในสถานศึกษา) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่บุคลากรทางการศึกษา

1.5 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ รองลงมา บุคลากรทางการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้

และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรทางการศึกษา จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะ การปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สรุปผล ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัด ประสพการณ์การเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่าง รายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe') พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่ มีอายุ 31-40 ปี กับ อายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบ ความแตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระยะการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่ มีระยะการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการนิเทศ

การศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe') พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และและด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. สภาพการศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ รองลงมา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการวัดและประเมินผลพัฒนาการหลังจากการจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือในการประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสังเกต การสนทนากับเด็ก การจดบันทึกพฤติกรรม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็กและนอกจากนี้ยังมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินผลพัฒนาการตามมาตรฐานการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กล่าวถึง การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม โดยปกติเด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็ก ต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์ หรือจัดทำหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณาปรับปรุงวางแผนการจัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับวิจัยของจันทน์ วาจาอ่อน (2556)

ได้ศึกษา สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน ในอำเภอสังขละบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการใช้สื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ด้านการนิเทศ ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561) ที่ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการบริหารงาน ด้านวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของครูปฐมวัยและ ผู้อำนวยการโรงเรียน ของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 โดย ภาพรวมมีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อการเรียนการสอน รองลงมา ได้แก่ ด้านการวัดและประเมินผล พัฒนาการ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามลำดับ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของมัทนา ฉนวนพยัคฆ์ (2558) ได้ศึกษาและ เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการ เรียนรู้ของเด็ก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการ ระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการ วัดและประเมินพัฒนาการหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือในการ ประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสังเกต การสนทนากับเด็ก จดบันทึก พฤติกรรม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก และบุคลากรทางการศึกษา ยังมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามมาตรฐาน การศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมัทนา ฉนวนพยัคฆ์ (2558) ได้ศึกษาและ เปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยรวมและรายข้ออยู่ใน

ระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อที่จะศึกษาหรือทำความเข้าใจพฤติกรรมของเด็กคนใดคนหนึ่งหรือทั้งกลุ่ม เป็นการประเมินอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่า สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในหมู่ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี คำแก้ว (2556) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวัดผลและประเมินผล โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีปัญหาสูงสุดคือการวางแผนทางการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ได้ปรับบทบาทการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นให้มีการประเมินตามสภาพจริง ประเมินนักเรียนเป็นรายบุคคลและใช้เครื่องมือที่หลากหลายโรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการให้ถูกต้องในการวัดผลและประเมินผลให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมิน แต่เนื่องจากหลักเกณฑ์ที่มีรายละเอียดค่อนข้างมากและจะมีการแนะนำให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกณฑ์การวัดและประเมินผล แต่ก็ทำให้ครูไม่คุ้นเคยเพราะยังยึดติดกับการวัดและประเมินผลตามแบบเดิมที่เคยปฏิบัติมา อีกทั้งเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลให้มีฝ่ายตรวจสอบคุณภาพก่อนนำมาใช้จริง

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษา ได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมตามบริบทของและผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้ให้ความหมาย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของชองมัทนา จนวนพยัคฆ์ (2558) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะกรรมการจัดทำเอกสารหลักสูตร ล้วนแต่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ได้จัดทำขึ้นด้วยความรอบคอบและมีมาตรฐานเพียงพอมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ

สังคม และสติปัญญา

1.3 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน ครูผู้สอนระดับปฐมวัยได้จัดทำสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และนอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยซึ่งปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2551) กล่าวถึง สื่อการสอน (Instructional media) เป็นสิ่งที่น่าสนใจนำไปสู่ผู้เรียนอยู่ในรูปของสิ่งพิมพ์หรือไม่ใช่สิ่งพิมพ์ก็ได้ สื่อการสอนที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ ก็คือ สื่อประเภทโสตทัศนูปกรณ์ (Audio visual aids) รวมถึง วัสดุ เครื่องมือ อุปกรณ์และวิธีการทางโสตทัศนศึกษาส่วนโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เป็นวัสดุ เครื่องมืออุปกรณ์หรือวิธีการที่ครูอาจารย์เลือกมาและวางแผนใช้รวมเข้าไปในเนื้อหาของหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ อย่างเหมาะสมกับความต้องการ ระดับขั้นสติปัญญาและความสามารถของผู้เรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และสำนักวิชาการและมาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ (2548) ได้กล่าวว่า สื่อที่ใช้ประกอบกิจกรรมภายในสถานศึกษาปฐมวัย ควรเป็นสื่อที่พัฒนาการเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้เหมาะสมกับวัย การใช้สื่อก็จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ลักษณะสื่อควรมีดังนี้ 1. เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก 2. เป็นสื่อที่ปลอดภัย ไม่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก 3. เป็นสื่อที่เอื้อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า สะท้อนวัฒนธรรมและสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม 4. เป็นสื่อที่เด็กควรมีส่วนในการจัดทำป้ายนิเทศ โดยมีผลงานของเด็กในหลายรูปแบบและป้ายนิเทศมีการปรับเปลี่ยน ทันต่อเหตุการณ์ เอื้อต่อการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งลาวลีย์ แจ่มศรี (2555) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มีสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดกับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารและครูมีความเข้าใจ ความจำเป็นต่อจิตวิทยาการศึกษาของเด็กปฐมวัย ในด้านสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สามารถมีผลต่อการจัดกระบวนการเรียนที่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งได้

กำหนดให้มีการจัดการบริการ การส่งเสริม การสนับสนุนวัสดุและการเรียนการสอน และให้มีการคิดค้น สร้างสรรค์ แสวงหาแหล่ง ทรัพยากร และให้มีการประเมินผลการใช้สื่อ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ใช้สื่อสำเร็จรูปควรผลิต สื่อขึ้นเอง โดยใช้ทรัพยากรจากชุมชนและมีขั้นตอนการใช้สื่อและมีการติดตามประเมินผลการใช้

1.4 ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษาได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ และสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตาม และประเมินผลการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ และมีการ กำหนดเป้าหมายการนิเทศภายในระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ซึ่งดลญา ทองน้อย (2556) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาระดับปฐมวัย โดยมีหลักการเช่นเดียวกับการนิเทศ ระดับอื่น ๆ กล่าวคือ เป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน โดยมีเป้าหมายที่คุณภาพของการศึกษา ตั้งอยู่บนหลักความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีบรรยากาศแบบประชาธิปไตยและใช้ความคิด สร้างสรรค์ในการดำเนินงาน โดยมีแบบแผนของการนิเทศที่มีระดับขั้นตอนชัดเจนต่อเนื่องกัน เป็นระบบ ซึ่งจะสามารถช่วยให้การนิเทศประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพมีขั้นตอนการ นิเทศที่สำคัญ คือ การศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ เพื่อกำหนดขั้นตอนการ ทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการที่เหมาะสมรวมทั้งการสร้างเครื่องมือและพัฒนาวิธีการ นิเทศที่มีประสิทธิภาพ การปฏิบัติการนิเทศเป็นการลงมือดำเนินการตามขั้นตอนและเค้า โตรงการทำงานตามเครื่องมือของแต่ละเรื่องที่กำหนดไว้ การประเมินผลและรายงานผลเป็น การติดตาม กำกับ ดูแล ช่วยเหลือและสนับสนุนให้ปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จ รวมทั้งสรุป รายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ เพื่อนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้มี ประสิทธิภาพ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี คำแก้ว (2556) ได้ศึกษาปัญหาการ บริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการนิเทศ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับปาน กลาง ข้อที่มีปัญหาสูงสุด คือ การแก้ปัญหาด้วยการสอนของครูเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อม ของเด็กระดับปฐมวัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การนิเทศการเรียนการสอนเป็นแนวทาง อย่างหนึ่งในการช่วยพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน โดยผู้ที่ มีหน้าที่ในการนิเทศภายใน ได้แก่ ผู้บริหารหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และศึกษานิเทศก์ แต่เนื่องจากภาระงานในปัจจุบันมีมากขึ้น จึงทำให้บุคคลเหล่านี้ ไม่สามารถมานิเทศได้ตนเอง

แต่ได้มอบหมายให้บุคคลอื่นที่มีความชำนาญมาทำการนิเทศแทน จึงอาจทำให้การนิเทศไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดการไม่ยอมรับจากครูที่ติการนิเทศ

1.5 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ และยังจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และบุคลากรทางการศึกษา นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดการจัดประสบการณ์ สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะการบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชา โดยมีหลักการจัดประสบการณ์แนวทางการจัดประสบการณ์และการจัดกิจกรรมประจำวัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี คำแก้ว (2556) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีปัญหาสูงสุด คือ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับท้องถิ่น เช่น การละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีครูไม่ครบทุกกลุ่มสาระ รวมถึงโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ด้วย จึงไม่สามารถจัดครูได้ตรงตามความรู้ ความสามารถได้

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา สรุปผล ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ่ (Scheffe') พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีอายุ 30-40 ปี กับ อายุ 41-50 ปี มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูปฐมวัยที่มีอายุน้อยยังขาดประสบการณ์การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก และยังขาดประสบการณ์ในการพัฒนาศักยภาพเด็กในทุก ๆ ด้าน ซึ่งหลาย ๆ โรงเรียนมุ่งเน้นแต่การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบอ่านออกเขียนได้ ท่องจำ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย อีกทั้งยังขาดการสนับสนุนจากทางโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตลอดจนผู้ปกครอง และผู้นำในชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ซึ่งวิริยญา ศิลาโคตร (2560) ได้อธิบายว่า การจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็กระดับปฐมวัย จะต้องคำนึงถึงความพร้อมในพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ความสนใจและความแตกต่างระหว่างบุคคลในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามตารางกิจกรรมประจำวัน ครูผู้สอนต้องสามารถปรับเปลี่ยน ยืดหยุ่นและบูรณาการ กิจกรรมต่าง ๆ และเวลาที่เหมาะสมกับเด็กโดยการจัดกิจกรรมผ่านการเล่น เพราะการเล่นเป็นการโดยธรรมชาติของเด็ก โดยคำนึงถึงความต้องการและพัฒนาการของเด็ก ในการจัดประสบการณ์จึงควรจัดในรูปแบบของการ บูรณาการผสมผสานวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ทั้งกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียน และการจัดมุมกิจกรรม และรวมถึงด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ในบางโรงเรียนยังขาดแคลนสื่อที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ครูปฐมวัยขาดทักษะการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ให้ความสำคัญกับการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์ (2561) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูปฐมวัยและผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อปัญหา

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันในเรื่องของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาและพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพ รวมไปถึงการวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลกับเด็กปฐมวัยให้ได้มากที่สุด ซึ่งธนกร นิโรธร (2559) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย หมายถึง การบริหารงานแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนระดับปฐมวัย การกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ โดยมีขอบเขตของงาน 3 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และด้านการวัดผลและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยจัดกิจกรรมเกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ สติปัญญาให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของมัทนา ฉวนพยัคฆ์ (2558) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสาขาวิชาที่จบการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามระยะการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีระยะการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรทางการศึกษาที่มีระยะการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาหลักสูตรและ

การนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อทดสอบความแตกต่างเปรียบเทียบรายคู่ ด้วยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe') พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์สอนน้อยไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนในการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา และไม่เข้าใจในเนื้อหาของหลักสูตร และการนำหลักสูตรมาใช้กับการจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัยและไม่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน บุคลากรทางการศึกษา ชุมชนและผู้ปกครองไม่มีความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทำให้โรงเรียนมีปัญหาในการจัดการเรียนการสอน และผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ครูไม่ได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมอบรม สัมมนา และแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ได้กำหนดการจัดทำหลักสูตรปฐมวัย ถือเป็นหลักสูตรของสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับปฐมวัยแต่ละแห่งวางแผนหรือกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กบรรลุมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนด สถานศึกษาต้องคำนึงถึงวิสัยทัศน์ จุดเน้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น สภาพบริบทและความต้องการของชุมชนมาออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยาณี คำแก้ว (2556) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต1 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของตลญา ทองน้อย (2556) ได้ศึกษาการบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ บุคลากรทางการศึกษาควรแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้ครูปฐมวัยเข้าร่วมอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองด้านหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

2.. ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ทางฝ่ายวิชาการของโรงเรียน ควรจัดให้บุคลากรทางการศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย และสถานศึกษาควรมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน นอกจากนี้สถานศึกษาควรจัดประชุมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ระดับปฐมวัยแก่บุคคลในชุมชน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง

3. ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ บุคลากรทางการศึกษาควรจัดทำรายงานผลการพัฒนาการของเด็กให้ผู้เกี่ยวข้องทราบทุกภาคเรียน แล้วนำผลการประเมินพัฒนาการมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสม เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็กแล้วนำผลไปวางแผนปรับปรุงพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสม

4. ด้านการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีการนิเทศ ติดตามให้คำแนะนำ คำปรึกษา ร่วมกันหาแนวทางการแก้ไขปัญหาแก่บุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และให้ขวัญกำลังใจอยู่เสมอ

5. ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ทางเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้แก่สถานศึกษาและชั้นเรียน และบุคลากรทางการศึกษา นำสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและสถานศึกษาได้มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

6. ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 และพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
2. ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ด้านประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการกับผลสัมฤทธิ์การประกันคุณภาพภายในระดับปฐมวัยของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล ภูประเสริฐ. (2544). **การบริหารวิชาการในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: เมธิทีปส์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (อายุ 3–5 ปี)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กัลยาณี คำแก้ว. (2556). **ปัญหาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). **แผนปฏิบัติการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. 2555–2559)**. กรุงเทพฯ: ศึกษาศาสตร์พาณิชย์.
- จันทน์ วาจาอ่อน. (2556). **สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียนในอำเภอลพบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ชุมศักดิ์ อินทรวิทย์. (2551). **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยาเขตปัตตานี, ปัตตานี.
- ดลญา ทองน้อย. (2556). **การบริหารวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- ต้องตา กวดนอก. (2556). **การศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเขตพื้นที่กรุงเทพฯ สำนักงานการศึกษากรุงเทพ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ทักษิณ จันทรัตน์บุปผา. (2554). **ความคิดเห็นที่มีต่อการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษาของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา**.

- วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ชลบุรี.
- ธนกร นิโรธร. (2559). การศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียน ๒
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, พระนครศรีอยุธยา.
- ธีระ รุณเจริญ. (2550). การบริการโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- นฤมล เนียมหอม. (2555). การศึกษาสภาพและปัญหาการสอนภาษาแบบธรรมชาติใน
โรงเรียนอนุบาลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นาตยา ปิรันธนานนท์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษา. สงขลา: เทพการพิมพ์.
- นุชนาถ เทพนิล. (2542). หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปราณี เพ็งกลัด. (2552). ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง. ปรินญาณิพนธ กศ.ม.,
มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2548). บริหารงานการวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2551). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยาการสอน. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- พิมพ์จันทร์ พรหมมาตย์. (2561). การศึกษาปัญหาการบริหารงานด้านวิชาการระดับปฐมวัย
ของโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. วิทยานิพนธ์
กศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ชัยภูมิ.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2547). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มัทนา ฉวนพยัคฆ์. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การจัดการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอพีกราฟฟิกส์ดีไซน์.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การบริหารและการนิเทศการศึกษาปฐมวัย.
กรุงเทพฯ: แม็ค.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2550). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550.
กรุงเทพฯ: กรมศาสนา.

- รุ่งลาวัลย์ แจ่มศรี. (2555). การศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในโรงเรียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์
กศ.ม., มหาวิทยาลัยนอร์กรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- วริญญา ดิลาโคตร. (2560). สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยในบริบทประชาคม
อาเซียน ของโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.
ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- วัฒนาพร ระบัพทุกข์. (2542). การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์
การเรียนรู้เมตาคognition ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับ
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบโดยตรง กับแบบสอดแทรกในเนื้อหา
การสอน. ศษ.ม., จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- สินีนางู พรหมมี. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับการบริหารสถานศึกษา
ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา |
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2560). รายงานผลการปฏิบัติงาน
ประจำปีการศึกษา 2560. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2562,
จาก <http://www.cri2.go.th/download/plan61.pdf>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2562). กลุ่มนโยบายและแผน.
ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2562, จาก
http://data.bopp-obec.info/emis/school.php?Area_CODE=5702
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. (2561). แผนพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาและแนวทางการขับเคลื่อนจุดเน้นนโยบาย สพป.เชียงราย เขต 2
ปีการศึกษา 2561 CR2ACTS Model. สืบค้นเมื่อ 6 สิงหาคม 2562, จาก
<http://www.cri2.go.th/th/cri2about.php>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). การพัฒนามาตรฐานการศึกษาในการ
ประกันคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). การพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2552). คู่มือการปฏิบัติงาน
ข้าราชการครู. กรุงเทพฯ: สำนักงานข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษา.

สำนักงานรับรองคุณภาพมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2552). **คู่มือการประกัน**

คุณภาพมาตรฐานระดับการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย**

(0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550-2559. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการ

คุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2549). **มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ:

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **รายงานการติดตามและประเมินผลการจัดการ**

เรียนรู้ระดับปฐมวัย. กรุงเทพฯ: บริษัท เพลิน สตูดิโอ จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549).

เรียนรู้บูรณาการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

อรนันท์ นิมนุช. (2550). **ความคิดเห็นการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของครูปฐมวัยในโรงเรียน**

ของอัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ค.บ.,

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยพะเยา
UNIVERSITY OF PHAYAO

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรการบริหารการศึกษา
มหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา
2. ดร.สุทัต จันทะสินธุ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยไคร้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2
3. ดร.อุทัยทิพย์ จันดีะวงษ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแสนเจริญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 2

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย
จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานของบุคลากรทางการศึกษา คำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา และแนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย

2. แบบสอบถามฉบับนี้ใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนระดับปฐมวัย ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

3. ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับสรุปผลการประเมิน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของโรงเรียนในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ให้มีคุณภาพต่อไป

นางสาวจุฑารัตน์ เพ็ชรแสนงาม

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. อายุ
  - ( ) อายุต่ำกว่า 30 ปี
  - ( ) อายุ 30-40 ปี
  - ( ) อายุ 41-50 ปี
  - ( ) อายุ 51 ปีขึ้นไป

2. ระดับการศึกษา
  - ( ) ระดับปริญญาตรี
  - ( ) ระดับปริญญาโท
  - ( ) ระดับปริญญาเอก

3. ระยะเวลาปฏิบัติงาน
  - ( ) น้อยกว่า 5 ปี
  - ( ) 5-10 ปี
  - ( ) 11-15 ปี
  - ( ) 16-20 ปี
  - ( ) 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4	หมายถึง	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติมาก
3	หมายถึง	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติน้อย
1	หมายถึง	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0	บุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้เหมาะสม	✓				

จากตัวอย่างแสดงว่า

ข้อ 0 ท่านทำเครื่องหมาย (✓) ในช่องระดับการบริหาร 5 หมายถึง ท่านมีความคิด
เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการนำหลักสูตรไป
ใช้เหมาะสม ในระดับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา
มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้						
1	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร					
2	บุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ที่เหมาะสม					
3	บุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา					
4	หลักสูตรที่ใช้มุ่งเน้นให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล					
5	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง					
6	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูปฐมวัยเข้าร่วมอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเองด้านหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ					
7	บุคลากรทางการศึกษา แสวงหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ					
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้						
8	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
9	บุคลากรทางการศึกษา จัดกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อพัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา					
10	บุคลากรทางการศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย					
11	บุคลากรทางการศึกษา จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่					
12	บุคลากรทางการศึกษา ปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม					

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
13	บุคลากรทางการศึกษา จัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย					
14	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย					
ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ						
15	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินพัฒนาการหลังจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้					
16	บุคลากรทางการศึกษา วัดและประเมินพัฒนาการให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยตามมาตรฐานการศึกษา					
17	บุคลากรทางการศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานการศึกษา					
18	บุคลากรทางการศึกษา วัดและประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีในทุกด้าน					
19	บุคลากรทางการศึกษา มีประเมินพัฒนาการของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนื่อง ตลอดปี					
20	บุคลากรทางการศึกษา นำผลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุงและวางแผนการประเมินพัฒนาการ					
21	บุคลากรทางการศึกษา นำผลการประเมินพัฒนาการมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเหมาะสม					
22	บุคลากรทางการศึกษา ใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสังเกต การสนทนากับเด็ก จุดบันทึกพฤติกรรม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก					
23	บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาเครื่องมือการประเมินพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านกรณีศึกษา						
24	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนกรณีศึกษาในเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา					
25	ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายกรณีศึกษาในระดับปฐมวัยในสถานศึกษา					

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
26	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศ การปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ					
27	บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้					
28	บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ					
29	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำแก่ บุคลากรทางการศึกษา					
30	บุคลากรทางการศึกษา สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม					
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน						
31	ผู้บริหารสถานศึกษา มีนโยบายการส่งเสริมให้บุคลากร ทางการศึกษาเห็นความสำคัญในการใช้สื่อการเรียน การสอน					
32	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณ และให้ การสนับสนุนในการจัดทำสื่อการเรียนการสอน					
33	บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน					
34	บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อนวัตกรรมการเรียนการ สอนและพัฒนาสื่อให้เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของ ผู้เรียน					
35	บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อ นวัตกรรมการเรียนการ สอนที่เพียงพอต่อผู้เรียน					
36	บุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ ในห้องเรียน ชุมชนและสถานศึกษาได้ อย่างหลากหลาย					
37	บุคลากรทางการศึกษา สามารถประเมินคุณภาพ สื่อการเรียนการสอน เพื่อเลือกใช้ประกอบการเรียนการ สอนทุกสาระการเรียนรู้					
38	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการจัดหาสื่อและ เทคโนโลยีที่ทันสมัย					
39	บุคลากรทางการศึกษา มีความรู้เรื่องการใช้สื่อประกอบการ จัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย					

40	บุคลากรทางการศึกษา พัฒนางานด้านวิชาการในการผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน					
----	---	--	--	--	--	--

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์สำหรับการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ค ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC)
ผลการตรวจค่าความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามเพื่อการ
วิจัย (Item Congruence Index: IOC)

สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยาม
 $\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถาม คือ

- 1) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5-1.00 คัดเลือกไว้ใช้ได้
- 2) ข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ควรพิจารณาปรับปรุงหรือตัดทิ้ง

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย
จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง : กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามระดับความคิดเห็น ดังนี้

ถ้าเห็นว่า สอดคล้อง ให้คะแนน +1

ถ้าเห็นว่า ไม่แน่ใจ ให้คะแนน 0

ถ้าเห็นว่า ไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับ ปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้						
1	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
2	บุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ อย่างเหมาะสม	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
3	บุคลากรทางการศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
4	หลักสูตรที่ใช้มุ่งเน้นให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งทาง ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูปฐมวัยเข้าร่วมอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาตนเอง	+ 1	+ 1	0	0.67	สอดคล้อง

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับ ปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
7	บุคลากรทางการศึกษา หาคความรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร	+ 1	+ 1	0	0.67	สอดคล้อง
ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้						
8	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้และหน่วยการ เรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+ 1	+ 1	0	0.67	สอดคล้อง
9	บุคลากรทางการศึกษา จัดกระบวนการ เรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความเหมาะสม เพื่อ พัฒนาให้ครบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	+ 1	+ 1	0	0.67	สอดคล้อง
10	บุคลากรทางการศึกษา จัดประสบการณ์ การเรียนรู้ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย	+ 1	+ 1	0	0.67	สอดคล้อง
11	บุคลากรทางการศึกษา จัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
12	บุคลากรทางการศึกษา ปลูกฝังผู้เรียนให้ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
13	บุคลากรทางการศึกษา จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ เด็กปฐมวัย	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับ ปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
14	สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
ด้านการวัดและประเมินพัฒนาการ						
15	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวัด และประเมินพัฒนาการหลังจากการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
16	บุคลากรทางการศึกษา วัดและประเมิน พัฒนาการให้สอดคล้องกับจุดประสงค์และ จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามมาตรฐานการศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
17	บุคลากรทางการศึกษา มีการกำหนดเกณฑ์ การประเมินพัฒนาการตามมาตรฐาน การศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
18	บุคลากรทางการศึกษา วัดและประเมิน พัฒนาการตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เรียนมี พัฒนาการที่ดีในทุกด้าน	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
19	บุคลากรทางการศึกษา มีประเมินพัฒนาการ ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ต่อเนืองตลอดปี	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
20	บุคลากรทางการศึกษา นำผลการประเมิน มาพิจารณาปรับปรุงและวางแผนการ ประเมินพัฒนาการ	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
21	บุคลากรทางการศึกษา นำผลการประเมิน พัฒนาการมาพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล อย่างเหมาะสม	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับ ปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
22	บุคลากรทางการศึกษา ใช้เครื่องมือในการประเมินที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน เช่น การสังเกตการณ์สนทนากับเด็ก จดบันทึกพฤติกรรม และการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อสะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
23	บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาเครื่องมือการประเมินพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
ด้านการนิเทศการศึกษา						
24	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในสถานศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
25	ผู้บริหารสถานศึกษา กำหนดเป้าหมายการนิเทศภายใน ระดับปฐมวัยในสถานศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
26	ผู้บริหารสถานศึกษา มีการติดตามและประเมินผลการนิเทศการปฏิบัติงานของครูผู้สอนระดับปฐมวัยอย่างสม่ำเสมอ	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
27	บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
28	บุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
29	ผู้บริหารสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำ แก่บุคลากรทางการศึกษา	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
30	บุคลากรทางการศึกษา สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง

ข้อ	สภาพการบริหารงานวิชาการระดับ ปฐมวัย ของผู้บริหารสถานศึกษา	คะแนนความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน						
31	บุคลากรทางการศึกษา มีส่วนร่วมในการ จัดหาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
32	บุคลากรทางการศึกษา มีความรู้เรื่องการใช้สื่อ ประกอบการจัดกิจกรรมสำหรับเด็ก ปฐมวัย	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
33	บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อ นวัตกรรม ที่หลากหลาย เพื่อใช้ในการเรียนการสอน	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
34	บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน และพัฒนาสื่อให้ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของผู้เรียน	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
35	บุคลากรทางการศึกษา จัดทำสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอนที่เพียงพอต่อผู้เรียน	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
36	บุคลากรทางการศึกษา สามารถใช้สื่อและ แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชนและ สถานศึกษาได้ อย่างหลากหลาย	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
37	บุคลากรทางการศึกษา สามารถประเมิน คุณภาพสื่อการเรียนการสอน เพื่อเลือกใช้ ประกอบการเรียนการสอนทุกสาระการ เรียนรู้	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
38	ผู้บริหารสถานศึกษา มีนโยบายการ ส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาเห็น ความสำคัญในการใช้สื่อการเรียนการสอน	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง
39	บุคลากรทางการศึกษา พัฒนางานด้าน วิชาการในการผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม การเรียนการสอน	0	+ 1	+ 1	0.67	สอดคล้อง
40	ผู้บริหารสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณ และให้การสนับสนุนในการจัดทำสื่อการ เรียนการสอน	+ 1	+ 1	+ 1	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	90.9
	Excluded ^a	3	9.1
	Total	33	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.889	40

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	จตุรรัตน์ เพ็ชรแสนงาม
วัน เดือน ปี เกิด	15 พฤษภาคม 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดลำปาง
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2558 ศษ.บ. (การศึกษาปฐมวัย), มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่ปัจจุบัน	333 หมู่ 4 ตำบลชมพู อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง
ผลงานตีพิมพ์	จตุรรัตน์ เพ็ชรแสนงาม. (ผู้บรรยาย). (25 เมษายน 2563). การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2. ในการประชุมวิชาการบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 6 (หน้า 104-118). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัย พะเยา.

